

Analýza činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva

Bc. Ladislav Bulant

Diplomová práce
2018

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta logistiky a krizového řízení
Ústav ochrany obyvatelstva
akademický rok: 2017/2018

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

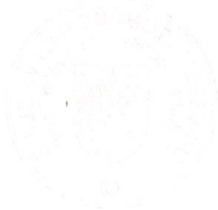
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Bc. Ladislav Bulant**
Osobní číslo: **L16355**
Studijní program: **N3953 Bezpečnost společnosti**
Studijní obor: **Bezpečnost společnosti**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Analýza činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva**

Zásady pro vypracování:

1. Provedte průzkum literárních pramenů a vyhodnoťte teoretické poznatky o dané problematice.
2. Popište současný stav činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva a proveďte analýzu stávajícího stavu.
3. Navrhnete možná opatření pro zlepšení současného stavu.

Rozsah diplomové práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

[1] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše a Libor FOLWARCZNY. Ochrana obyvatelstva. 2., aktualiz. vyd. v Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, 177 s. ISBN 978-80-7385-134-7.

[2] Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030 [online]. MV-GR HZS ČR, Praha 2013. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1..pdf.

[3] ŠENOVSKÝ, Michail. Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém. 2. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002. ISBN 80-86634-03-5.

Další odborná literatura dle doporučení vedoucího diplomové práce.

Vedoucí diplomové práce:

RNDr. Zdeněk Šafařík, Ph.D.

Ústav ochrany obyvatelstva

Datum zadání diplomové práce:

3. listopadu 2017

Termín odevzdání diplomové práce:

15. května 2018

V Uherském Hradišti dne 10. listopadu 2017

L.S.

doc. RNDr. Jiří Dostál, CSc.
děkan

prof. Ing. Dušan Vičar, CSc.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹⁾;
- diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a dostupná k nahlédnutí;
- na moji diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²⁾;
- podle § 60³⁾ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60³⁾ odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem diplomové práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se diplomová práce skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na diplomové práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

V Uherském Hradišti 10. 5. 2018

.....
podpis studenta

1) zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

(1) Vysoká škola nevydělčně zveřejňuje bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy. Vysoká škola disertační práce nezveřejňuje, byla-li již zveřejněna jiným způsobem.

(2) Bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.

(3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

(4) Vysoká škola může odložit zveřejnění bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce nebo jejich části, a to po dobu trvání překážky pro zveřejnění, nejdéle však na dobu 3 let. Informace o odložení zveřejnění musí být spolu s odůvodněním zveřejněna na stejném místě, kde jsou zveřejňovány bakalářské, diplomové, disertační a rigorózní práce, již se týká odklad zveřejnění podle věty první, jeden výtisk práce k uchování ministerstvu.

2) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

(3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užije-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní vnitřní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacímu zařízení (školní dílo).

3) zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

(1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

(2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.

(3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídí k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Diplomová práce se zaměřuje na problematiku činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k vybraným úkolům v rámci ochrany obyvatelstva. Práce je členěna na dvě části – teoretickou část a praktickou. V teoretické části je popsán Hasičský záchranný sbor České republiky a Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina. V praktické části je provedena SWOT analýza vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina a analytická metoda CARVER vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. Z výsledků těchto analýz jsou vyvozeny závěry a návrhy.

Klíčová slova:

Integrovaný záchranný systém, Hasičský záchranný sbor, Ochrana obyvatelstva, Jednotky požární ochrany,

ABSTRACT

The diploma thesis is focused on the issues of the activities of the Fire Brigade of the Vysočina region within the selected task of the civil protection. The thesis is divided into two parts – theoretical part and practical part. The Fire Brigade of the Czech Republic and the Fire Brigade of the Vysočina region is described in the theoretical part. In the practical there is a SWOT analysis of selected activities of Fire Brigade of the Vysočina region and the analytical method CARVER is used to describe these selected activities. Based on the results of these analysis' the conclusions and recommendations are drawn.

Keywords: integrated rescue system, The Fire Brigade, civil protection, Fire protection units

Rád bych poděkoval svému vedoucímu diplomové práce RNDr. Zdeňku Šafaříkovi, Ph.D. za odborné vedení, velké množství informací a cenných rad při zpracování této práce. Dále chci poděkovat příslušníkům HZS Kraje Vysočina a zejména kpt. Ing. Jaroslavu Bártovi z úseku Ochrany obyvatelstva a krizového řízení v Jihlavě za poskytnutí materiálů a konzultování podkladů mé práce. V neposlední řadě děkuji také své rodině a přátelům za podporu během studia.

„Nevím, čím se bude bojovat ve třetí světové válce, ale ve čtvrté to budou klacky a kameny.“

Albert Einstein

Prohlašuji, že odevzdaná verze diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Obsah

ÚVOD	11
I. TEORETICKÁ ČÁST	12
1 TERMINOLOGICKÝ RÁMEC	13
1.1 OCHRANA OBYVATELSTVA	13
1.2 MIMOŘÁDNÁ UDÁLOST	13
1.3 KRIZOVÁ SITUACE	13
1.4 INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM	14
1.5 SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	14
1.5.1 ZÁKLADNÍ SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	14
1.5.2 OSTATNÍ SLOŽKY INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU.....	14
2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY	15
2.1 HISTORIE PROFESIONÁLNÍCH HASIČŮ V ČECHÁCH	15
2.2 SOUČASNOST HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	17
2.3 POSTAVENÍ A ÚKOLY HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	18
2.3.1 ÚKOLY ODDĚLENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU	18
2.3.2 ÚKOLY ODDĚLENÍ OPERAČNÍHO A INFORMAČNÍHO STŘEDISKA	19
2.4 PRÁVNÍ ÚPRAVA HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČESKÉ REPUBLIKY	19
2.4.1 ZÁKON Č. 320/2015 SB., <i>O HASIČSKÉM ZÁCHRANNÉM SBORU ČESKÉ REPUBLIKY A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ (ZÁKON O HASIČSKÉM ZÁCHRANNÉM SBORU)</i>	19
2.4.2 ZÁKON Č. 133/1985 SB., <i>O POŽÁRNÍ OCHRANĚ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ</i>	20
2.4.3 ZÁKON Č. 239/2000 SB., <i>O INTEGROVANÉM ZÁCHRANNÉM SYSTÉMU A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ</i>	20
2.4.4 ZÁKON Č. 240/2000 SB., <i>O KRIZOVÉM ŘÍZENÍ A O ZMĚNĚ NĚKTERÝCH ZÁKONŮ, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ</i>	20
3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE VYSOČINA	21
3.1 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA	21
3.2 ÚKOLY HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA V OBLASTI OCHRANY OBYVATELSTVA	21

3.2.1	ÚKOLY KRAJSKÉHO OPERAČNÍHO A INFORMAČNÍHO STŘEDISKA.....	23
3.2.2	ÚKOLY ODDĚLENÍ INTEGROVANÉHO ZÁCHRANNÉHO SYSTÉMU A ŘÍZENÍ JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	23
4	JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY	25
4.1	PŮSOBNOST JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	25
4.1.1	OPERAČNÍ ŘÍZENÍ	25
4.1.2	ORGANIZAČNÍ ŘÍZENÍ	25
4.2	DRUHY JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY	25
4.3	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA JEDNOTEK POŽÁRNÍ OCHRANY.....	26
5	KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA DO ROKU 2020 S VÝHLEDEM DO ROKU 2030.....	28
5.1	ÚKOLY OCHRANY OBYVATELSTVA.....	28
5.2	STRATEGICKÉ PRIORITY OCHRANY OBYVATELSTVA.....	28
6	POPIS ANALYTICKÝCH METOD	29
6.1	SWOT ANALÝZA	29
6.1.1	JAK JE DOSAŽENO HODNOT VE SWOT ANALÝZE	29
6.1.2	PŘÍKLAD VYHODNOCENÍ SWOT ANALÝZY:	30
6.2	CARVER METODA	32
7	CÍL A METODY DIPLOMOVÉ PRÁCE	33
7.1	CÍL PRÁCE	33
7.2	CHARAKTERISTIKA POUŽITÝCH METOD.....	33
7.2.1	ANALÝZA – SYNTÉZA	33
7.2.2	INDUKCE.....	33
7.2.3	SBĚR DAT	33
II.	PRAKTICKÁ ČÁST	34
8	CHARAKTERISTIKA KRAJE VYSOČINA	35
9	POPIS VYBRANÝCH ČINNOSTÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA.....	36
9.1.1	PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA.....	36
9.1.2	NOUZOVÉ PŘEŽITÍ V KRAJI VYSOČINA	36
9.1.3	KRIZOVÉ A HAVARIJNÍ PLÁNOVÁNÍ V KRAJI VYSOČINA	37
9.1.4	VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA	37
9.1.5	UKRYTÍ OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA	37
9.1.6	EVAKUACE OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA.....	38
10	SWOT ANALÝZA VYBRANÝCH ČINNOSTI HASIČSKÉHO	

ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA.....	39
10.1 VYBRANÉ ČINNOSTI HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA ZHODNOCENÉ POMOCÍ SWOT ANALÝZY.....	39
10.1.1 SWOT ANALÝZA PREVENTIVNĚ VÝCHOVNÁ ČINNOST HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA.....	39
10.1.2 SWOT ANALÝZA NOUZOVÉHO PŘEŽITÍ V KRAJI VYSOČINA	45
10.1.3 SWOT ANALÝZA KRIZOVÉHO A HAVARIJNÍHO PLÁNOVÁNÍ V KRAJI VYSOČINA.....	49
10.1.4 SWOT ANALÝZA VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA.....	51
10.1.5 SWOT ANALÝZA UKRYTÍ OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA.....	54
10.1.6 SWOT ANALÝZA EVAKUACE OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA	58
10.2 DÍLČÍ ZÁVĚR SWOT ANALÝZY.....	60
10.3 METODA CARVER.....	61
10.4 DÍLČÍ ZÁVĚR ANALÝZY CARVER.....	67
10.5 DOPORUČENÍ VYPLÝVAJÍCÍ Z VÝSLEDKŮ ANALYTICKÉ ČINNOSTI	68
ZÁVĚR	73
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	74
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	78
SEZNAM OBRÁZKŮ	79
SEZNAM TABULEK.....	80
SEZNAM GRAFŮ	82
SEZNAM PŘÍLOH.....	83

ÚVOD

V dnešní době jsou obyvatelé ohrožováni mimořádnými událostmi, jako jsou například povodně, požáry nebo zemětřesení. Mohou nastat i krizové situace, kdy obyvatelstvo nebude schopné si zajistit svoji vlastní ochranu. Vzhledem k rychlému rozvoji lidské společnosti dochází i k haváriím velkého rozsahu, které mohou způsobit škodu na životě a zdraví člověka nebo ohrozit nevratně životní prostředí. Z tohoto důvodu stát zajišťuje obyvatelstvu ochranu před těmito riziky. Jedním z těchto ochranných je především Hasičský záchranný sbor České republiky, který provádí záchranné a likvidační práce při těchto mimořádných událostech nebo poskytuje i pomoc při běžných nehodách, se kterými se můžeme setkat každý den.

Velkou hrozbou se staly zejména teroristické útoky, které udeřují rychle a znenadání a vystavují tak integrovaný záchranný systém k rychlému jednání s cílem zachránit co nejvíce životů. Tyto situace vyžadují spolupráci všech záchranných složek. Z tohoto důvodu dochází ke stálému zkvalitňování spolupráce všech záchranných sborů, především tedy Hasičského záchranného sboru a jeho koordinaci s ostatními složkami integrovaného záchranného sboru. Rychlé a účinné provedení společného zásahu všech složek integrovaného záchranného systému velice zefektivňuje právě tento vybudovaný rozsáhlý systém spolupráce a koordinace.

Hasičský záchranný sbor České republiky plní úkoly ve vztahu k ochraně obyvatelstva. Zejména se jedná o varování a vyrozumění, evakuaci, ukrytí, nouzové přežití a zajištění individuální ochrany obyvatelstva. Dále, vzhledem k povodním, se zabývá jejich prevencí a prováděním zásahu při povodních. V neposlední řadě zabezpečuje preventivní výchovnou činnost v této oblasti, jelikož každý jedinec by měl být připraven chránit svůj život a v některých situacích i život a zdraví ostatních obyvatel.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 TERMINOLOGICKÝ RÁMEC

V oblasti ochrany obyvatelstva se vyskytuje celá řada pojmů, které je třeba definovat.

Vysvětlením neboli přiblížením následujících pojmů lze dosáhnout lepšího pochopení a celkového porozumění problematice ochrany obyvatelstva.

1.1 Ochrana obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva jsou opatření k zajištění ochrany života, zdraví a majetku obyvatel. K dosažení cíle se plní úkoly civilní ochrany, především evakuace, ukrytí, varování, a nouzové přežití obyvatelstva. [1] [2]

Povinnost o zabezpečení ochrany obyvatel má na starost stát. Ústředním orgánem v rámci ochrany obyvatelstva je Ministerstvo vnitra (dále v textu MV). Základní opatření ochrany obyvatelstva především jsou:

- varování a vyrozumění,
- evakuace,
- nouzové přežití,
- ukrytí,
- individuální ochrana,
- zajišťování nebezpečných oblastí a dekontaminace. [3] [4]

1.2 Mimořádná událost

„Mimořádná událost (dále v textu MU) je škodlivé působení sil a jevů vyvolaných činností člověka, přírodních vlivů a také haváriemi, které ohrožují život, zdraví a majetek obyvatel a také životní prostředí a potřebují provedení záchranných a likvidačních prací.“ [5]

1.3 Krizová situace

Krizová situace (dále v textu KS) je každá mimořádná událost, narušení kritické infrastruktury nebo jiné závažné nebezpečí, při kterém se vyhláší stav nebezpečí, nouzový stav, stav ohrožení státu nebo válečný stav. Tyto stavy nazýváme krizové stavy. Zpravidla se jedná o nebezpečí, které není možné odvrátit a jeho způsobené následky odstranit ob-

vyklou činností složek integrovaného záchranného systému (dále v textu IZS) a správních orgánů. [5] [6]

1.4 Integrovaný záchranný systém

„Integrovaný záchranný systém je efektivní systém vazeb, pravidel spolupráce a koordinace záchranných a bezpečnostních složek, orgánu státní správy a samosprávy, fyzických a právnických osob při společném provádění záchranných a likvidačních prací a přípravě na mimořádné události, antropogenní havárie a živelní pohromy.“ [7]

1.5 Složky integrovaného záchranného systému

Složky integrovaného záchranného systému jsou rozděleny na základní složky a ostatní složky.

1.5.1 Základní složky integrovaného záchranného systému

„Základními složkami IZS jsou Hasičský záchranný sbor České republiky (dále v textu HZS ČR), jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje jednotkami požární ochrany (dále v textu JPO), poskytovatelé zdravotnické záchranné služby a Policie České republiky.“ [8]

1.5.2 Ostatní složky integrovaného záchranného systému

„Ostatními složkami integrovaného záchranného systému jsou vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil, ostatní ozbrojené bezpečnostní sbory, ostatní záchranné sbory, orgány ochrany veřejného zdraví, havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby, zařízení civilní ochrany, neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.“ [8]

2 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR ČESKÉ REPUBLIKY

Hasičský záchranný sbor České republiky patří mezi základní složky integrovaného záchranného systému. Hlavním posláním HZS ČR je především chránit životy, zdraví obyvatel a majetek před požáry a poskytovat účinnou pomoc při mimořádných situacích.

Přípravu státu na mimořádné události, ať už jde o průmyslové havárie, hrozby terorismu nebo živelné katastrofy, v současnosti zajišťuje a hraje stěžejní roli Hasičský záchranný sbor České republiky. Dále má HZS ČR velký podíl na provádění záchranných a likvidačních prací při mimořádných událostech. [9] [10]

Obrázek 1: Znak Hasičského záchranného sboru České republiky [9]

2.1 Historie profesionálních hasičů v Čechách

Po druhé světové válce v roce 1950 byl zpracován zákon č. 62/1950 Sb., o ochraně před požáry a jinými živelnými pohromami. Tento zákon stanovil povinnosti obyvatelstva, místních národních výborů, okresních a krajských výborů a MV. Hlavním úkolem Hasičstva bylo zamezovat vzniku požáru a zdolávat je. Tato činnost Hasičstva jako výkonného orgánu národního výboru při provádění požární ochrany byla dobrovolná nebo z povolání. Každá obec, která měla více jak 50 000 obyvatel nebo kterou určil krajský národní výbor, si vytvářela profesionální jednotky.

V tomto období se založily prvotní závodní profesionální jednotky. Pro všechna krajská, okresní a městská velitelství požární ochrany byla určena organizační struktura a počty funkčních míst a zároveň tato velitelství byla součástí příslušných národních výborů. Příslušníci hasičstva nebyli ve služebním poměru, ale byli státními zaměstnanci. V roce 1953 byl vydán zákon č. 35/1953 o státním požárním dozoru a požární ochraně. Požární ochranu měl na starost a dohled ministr vnitra. V této době byla Ústřední správa státního požárního dozoru nejvyšším orgánem. [11]

Dále byl v roce 1958 přijat zákon č. 18/1958 Sb., o požární ochraně. V této době se čím dál více projevovaly snahy o rozdělení státní správy a posilování významu národních výborů. Československý svaz požární ochrany se ujmul některých úkolů státní správy na úseku požární ochrany. Tyto změny však v následujícím období začaly doprovázet řada nedostatků ve výkonu státní správy na úseku požární ochrany, ale i u JPO, a proto proběhla příprava usnesení vlády č. 93 ze dne 12. března 1966 o novém uspořádání požární ochrany. Tento dokument přinesl zlomový bod pro další rozvoj požární ochrany a řešil nedostatky, které se od vydání zákona o požární ochraně v roce 1958 nashromáždily.

Velkým zásadním milníkem se stalo období 1980–1985, kdy se podařilo uskutečnit, vzhledem k tehdejší době, velmi kvalitní návrh zásad a později i zákona o požární ochraně, který byl skutečně uveden v platnost v prosinci 1985 jako zákon č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně*. Svoje opodstatnění zákon projevilo především tím, že platí doposud. Na základě tohoto zákona se vytvořil Sbor požární ochrany v čele MV, jako představeným sboru. Poprvé jako společný subjekt vznikly správy Sboru požární ochrany a útvary Sboru požární ochrany. Dále následoval vznik krajské správy a krajské útvary Sboru požární ochrany a okresní správy a útvary Sboru požární ochrany.

K dalším významným změnám došlo při novelizaci zákona v roce 1994, kdy místo Sboru požární ochrany vznikl 1. ledna 1995 Hasičský záchranný sbor České republiky, vytvářený ředitelstvím HZS ČR, Technickým ústavem požární ochrany Ministerstva vnitra, Hasičskými záchrannými sbory okresů, vzdělávacími zařízeními, Hasičským záchranným sborem hlavního města Prahy, Ostravy, Brna a Plzně.

Průlomový bod nastal přijetím zákona č. 238/2000 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*. Na základě toho zákona byl zaveden služební poměr i příslušníkům tohoto bezpečnostního sboru. Dále byly zrušeny okresní úřady a tím

nastaly rozsáhlé změny Hasičského záchranného sboru České republiky. V platnost vstoupila 1. ledna 2001 kompletně nová „krizová“ právní úprava:

- zákon č. 237/2000 Sb., kterým se mění zákon č. 133/1985 Sb., *o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů*,
- zákon č. 238/2000 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů*. Dnes je tento zákon nahrazen Zákonem č. 320/2015 Sb., *o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů* (zákon o hasičském záchranném sboru,
- zákon č. 239/2000 Sb., *o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů*,
- zákon č. 240/2000 Sb., *o krizovém řízení a změně některých zákonů, (krizový zákon), ve znění pozdějších předpisů*,
- zákon č. 241/2000 Sb., *o hospodářských opatřeních pro krizové stavy a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů*.

Vzhledem k přijetí těchto zákonů došlo k ukončení činností HZS okresů a vznikly HZS krajů. [12]

2.2 Současnost Hasičského záchranného sboru České republiky

V současné době HZS ČR tvoří generální ředitelství, které je organizační součástí MV. Dále je reprezentován 14 hasičských záchranných sborů krajů, Vyšší odbornou školou požární ochrany, Střední odbornou školou požární ochrany a záchranným útvarům HZS ČR. Další významnou součástí Hasičského záchranného sboru České republiky jsou především vzdělávací, technická a jiná účelová zařízení. Jedná se o Školní a výcvikové zařízení HZS ČR, Technický ústav požární ochrany Praha, Institut ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč a Skladovací a opravárenské zařízení HZS ČR.

V případě MU Hasičský záchranný sbor České republiky sjednocuje všechny záchranné složky a je tak hlavním koordinátorem integrovaného záchranného systému. [14] [13]

2.3 Postavení a úkoly Hasičského záchranného sboru České republiky

Primárním úkolem tohoto jednotného bezpečnostního sboru je chránit především život a zdraví obyvatelstva, zvířata, životní prostředí a majetek před požáry, krizovými situacemi a mimořádnými událostmi.

Dále se HZS ČR účastní na zajišťování bezpečnosti České republiky realizací a organizací úkolů požární ochrany, civilního nouzového plánování, integrovaného záchranného systému, ochrany obyvatelstva, krizového řízení a dalších úkolů v této oblasti. Hasičský záchranný sbor České republiky v součinnosti s Ministerstvem zahraničních věcí obstarává přijímání humanitární pomoci poskytované České republice ze zahraničí.

Dále plní i mimořádné úkoly, které jsou nutné v zájmu ochrany života nebo zdraví obyvatelstva, zvířat, majetku nebo životního prostředí pokud:

- splnění tohoto úkolu nepřísluší jinému orgánu veřejné správy nebo nemá možnost tento úkol splnit a požádá HZS ČR o takové plnění,
- není ohrožena tímto plněním jeho činnost,
- hrozí nebezpečí z prodlení,
- je k tomuto úkolu kompetentní. [14]

“ Při plnění svých úkolů HZS ČR kooperuje se správními úřady a jinými státními orgány, orgány samosprávy, mezinárodními organizacemi a zahraničními subjekty a právníckými a fyzickými osobami. Hlavním cílem spolupráce je především stanovení práv a povinností při vzájemném poskytování pomoci a informací při mimořádných událostech. Hasičský záchranný sbor České republiky je rovněž oprávněn uzavírat jménem České republiky se všemi výše uvedenými subjekty dohody, které upravují bližší podmínky a způsob vzájemné spolupráce.“ [12]

2.3.1 Úkoly oddělení Integrovaného záchranného systému

Oddělení integrovaného záchranného systému plní v oblasti ochrany obyvatelstva zejména následující úkoly:

- vymezuje pravidla strategického a taktického řízení pro kolektivní činnost jednotek požární ochrany a složek IZS v rámci řešení při mimořádných událostech,

- vytváří a obstarává předpoklady pro zapojení složek IZS při likvidačních a záchranných pracích, poté jejich společnou činnost vyhodnocuje,
- vytváří spolupráci na programech odborné přípravy hlavních složek integrovaného záchranného systému, dále zajišťuje přípravu celorepublikových i mezinárodních cvičení složek IZS,
- vypracovává plány na hmotné a finanční zajištění spolupráce složek IZS,
- dohlíží a posuzuje dokumentaci o průběhu zásahu JPO. [16] [15]

2.3.2 Úkoly oddělení operačního a informačního střediska

Oddělení operačního a informačního střediska také plní v oblasti ochrany obyvatelstva velký význam. Zejména provádí následující úkoly:

- vypracovává a zajišťuje systém součinnosti operačního a informačního střediska (dále v textu OPIS) HZS ČR a operačních středisek složek IZS,
- vytváří přehled o provozuschopnosti varovacího systému obyvatel a v určitých situacích zajišťuje spouštění varovného systému na území státu nebo jeho části,
- zajišťuje předání informací pro činnost ředitelství a zabezpečuje i jeho informační podporu,
- provádí zajištění odborné přípravy pracovníků operačních a informačních středisek, dále vede zpracování metodik a dokumentace činností OPIS HZS ČR a operačních středisek IZS. [16]

2.4 Právní úprava Hasičského záchranného sboru České republiky

Hasičský záchranný sbor České republiky je zakotven v právních předpisech. Právních norem, které se týkají HZS, je více, a proto z tohoto důvodu jsou vybrány jen nejdůležitější zákony.

2.4.1 Zákon č. 320/2015 Sb., o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů (zákon o hasičském záchranném sboru)

Tento zákon vymezuje zřetelně a věcně postavení a organizaci Hasičského záchranného sboru. Hasičský záchranný sbor bude nadále zajišťovat ochranu obyvatel a jejich životy,

zvířata, životní prostředí a majetek před požáry, jinými krizovými situacemi a mimořádnými událostmi.

Nově jsou zařazeny do systému civilní obrany jednotky dobrovolných hasičů, které budou plnit úkoly za stavu ohrožení státu nebo válečného stavu. Dále mohou nově hasiči při důvodném podezření, že je ohrožen život nebo zdraví obyvatel, nebo škoda na majetku přesáhne 50 000 Kč, vstoupit do obydlí. [17]

2.4.2 Zákon č. 133/1985 Sb., o požární ochraně, ve znění pozdějších předpisů

„Účelem zákona je vytvořit podmínky pro účinnou ochranu života a zdraví občanů a majetku před požáry a pro poskytování pomoci při živelních pohromách a jiných mimořádných událostech stanovením povinností ministerstev a jiných správních úřadů, právnických a fyzických osob, postavení a působnosti orgánů státní správy a samosprávy na úseku požární ochrany, jakož i postavení a povinností JPO.“ [18]

2.4.3 Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

„Tento zákon vymezuje IZS, stanoví složky IZS a jejich působnost, pokud tak nestanoví zvláštní právní předpis, působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků, práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích a při ochraně obyvatelstva před a po dobu vyhlášení stavu nebezpečí, nouzového stavu, stavu ohrožení státu a válečného stavu.“ [4]

2.4.4 Zákon č. 240/2000 Sb., o krizovém řízení a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů

„Tento zákon stanoví působnost a pravomoc státních orgánů a orgánů územních samosprávných celků a práva a povinnosti právnických a fyzických osob při přípravě na krizové situace, které nesouvisejí se zajišťováním obrany České republiky před vnějším napadením, a při jejich řešení a při ochraně kritické infrastruktury a odpovědnost za porušení těchto povinností.“ [19]

3 HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR KRAJE VYSOČINA

V roce 2001 byl založen Hasičský záchranný sbor Jihlavského kraje, který byl později 1. června 2001 přejmenovaný na Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina. Práva a povinnosti za HZS okresů Pelhřimov, Třebíč, Jihlava, Havlíčkův Brod a Žďár nad Sázavou převzal Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina.

Současným ředitelem HZS Kraje Vysočina je plk. Ing. Petr Beneš. Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina je reprezentován především příslušníky, ale stejně tak je tvořen i občanskými zaměstnanci. Příslušníci a jejich pracovněprávní vztahy jsou řízeny zákonem o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, zatímco pracovněprávní vztah občanských zaměstnanců je řízen zákoníkem práce.

U organizace je několik pracovních režimů. V nepřetržitém režimu tří 24 hodinových služeb (směna A, B, C) pracují příslušníci ve výkonu služby (výjezdoví hasiči). V režimu čtyř 12 hodinových služeb (směna A, B, C, D) pracují příslušníci na operačním středisku a příjmu tísňového volání, zatímco denní příslušníci pracují v tzv. pružné pracovní době. [12]

3.1 Organizační struktura Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina

Hasičský záchranný sbor Kraje Vysočina se vnitřně dělí na:

- Ředitelství HZS Kraje Vysočina,
- Územní odbory HZS kraje: Havlíčkův Brod, Třebíč, Pelhřimov a Žďár nad Sázavou,
- Jednotky HZS Kraje Vysočina.

Krajské operační a informační středisko, technická a účelová zařízení jsou organizační součástí ředitelství HZS Kraje Vysočina. [12]

3.2 Úkoly Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina v oblasti ochrany obyvatelstva

Problematiku ochrany obyvatelstva společně s evakuací, varováním, výchovou obyvatelstva a nouzovém přežití obyvatel řeší oddělení ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

Dále vytváří podklady pro vypracování krizového plánu kraje a havarijní plány kraje. Plní především tyto následující úkoly:

- spojuje postupy orgánů s krajskou působností a obecních úřadů, právnických a fyzických osob v oblasti ochrany obyvatelstva a krizového řízení,
- určuje zásady ukrytí, informování, varování, monitorování, dekontaminace, evakuace, nouzové přežití a individuální ochranu obyvatelstva v kraji,
- zajišťuje vypracování krizového plánu kraje a krizových plánů s rozšířenou působností,
- zajišťuje vypracování havarijního plánu kraje,
- zajišťuje vypracování vnějších havarijních plánů,
- hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- zajišťuje dodržování úkolů orgánů v územním a stavebním řízení, vztahující se k ochraně obyvatelstva,
- zabezpečuje poskytování metodické pomoci obcím,
- vypracovává podklady do plánu nezbytných dodávek kraje a plánu nepostradatelných dodávek Ministerstva vnitra pro krizové situace i válečný stav,
- sjednocuje, eviduje a požaduje informace nezbytné pro vypracování krizového plánu kraje pro přípravu a řešení krizových situací,
- zabezpečuje vedení vzdělávání v oblasti krizové a havarijní připravenosti,
- vytváří a koriguje vypracování podkladů pro jednání bezpečnostní rady kraje předkládané HZS kraje a pro činnosti krizového štábu kraje a krizových štábů obcí s rozšířenou působností,
- podílí se na kontrolní činnosti bezpečnostní dokumentace vypracované a předkládané v rámci prevence závažných havárií, jejichž příčinou jsou chemické přípravky a vybrané nebezpečné chemické látky,
- seznamuje a objasňuje charakter možného ohrožení na požádání od obcí, právnických nebo podnikajících fyzických osob,
- reguluje obsah a zaměření přípravy obyvatelstva k sebeochraně a vzájemné pomoci,

- zajišťuje kontrolní činnost úkolů vyplývajících z krizového plánu kraje a krizových plánů obcí s rozšířenou působností v oblasti krizového řízení u obcí, obcí s rozšířenou působností a právnických a podnikajících fyzických osob,
- zajišťuje přípravu žáků základních a středních škol v oblasti ochrany obyvatelstva,
- plánuje a organizuje instruktáže a školení v oblasti ochrany obyvatelstva a preventivně výchovné činnosti. [14]

3.2.1 Úkoly krajského operačního a informačního střediska

Krajské operační a informační středisko je důležitou součástí HZS kraje a plní v rámci IZS především tyto úkoly:

- zajišťuje spolupráci s operačními středisky ostatních složek IZS a s operačními a informačními středisky z jiných krajů,
- zpracovává a hodnotí oznámení o požárech a ostatních mimořádných událostí, dle instrukcí velitele zásahů vysílá síly a prostředky na místo zásahu,
- zabezpečuje vyrozumění státních orgánů, základních a ostatních složek integrovaného záchranného systému a orgánů územně samosprávných celků dle dokumentace IZS,
- v případě nastalé situace vysílá síly a prostředky HZS, JPO a ostatních složek IZS,
- od právnických a fyzických osob požaduje a organizuje jejich osobní a věcnou pomoc,
- s krizovým štábem kraje a s bezpečnostní radou kraje spolupracuje na postupech při krizových situacích,
- zajišťuje provádění varování a vyrozumění obyvatelstva,
- účastní se na hodnocení statistických dat v rámci IZS kraje. [16]

3.2.2 Úkoly oddělení integrovaného záchranného systému a řízení jednotek požární ochrany

Oddělení integrovaného záchranného systému a řízení jednotek požární ochrany provádí v rámci IZS následující činnosti:

- účastní se na vykonávání činností složek IZS v kraji a zároveň vyhodnocuje a usměrňuje jejich kolektivní činnost v rámci IZS,
- podílí se na vypracování návrhů dohod o poskytnutí pomoci v rámci IZS,
- zajišťuje přípravu podkladů pro různé druhy IZS,
- účastní se na organizaci a vedení humanitární pomoci,
- vypracovává poplachový plán IZS krajů, požární poplachový plán kraje a podklady pro vnější havarijní plán,
- v rámci součinnostních ujednání vytváří přehled o JPO a ostatních složkách IZS.

[16]

4 JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

Jednotky požární ochrany jsou odborně vyškolené osoby (hasiči) s požární technikou a věcnými prostředky jako jsou například (agregáty, výbava automobilů apod.) v organizovaném systému. Jejich hlavním posláním je chránit především zdraví, život a majetek obyvatel před požáry a v případě potřeby poskytnout efektivní pomoc při nastalých mimořádných událostech, které mohou ohrozit zdraví, život a majetek obyvatel nebo životní prostředí a dále zajišťují poskytování pomoci při událostech, které vyžadují realizaci likvidačních a záchranných prací. [14] [21]

4.1 Působnost jednotek požární ochrany

Působení JPO je děleno na organizační řízení nebo operační řízení.

4.1.1 Operační řízení

Činnost v operačním řízení je odvíjena od přijetí zprávy o vzniku požáru nebo jiné mimořádné události až po samotný návrat sil a prostředků na místo stále dislokace. Jedná se především o výjezd jednotky požární ochrany, jízdu na místo zásahu a provádění záchranných a likvidačních prací. [9]

4.1.2 Organizační řízení

Činnosti v organizačním řízení jsou cíleny na dosažení stále organizační, technické a odborné způsobilosti sil a prostředků požární ochrany k plnění úkolů jednotek požární ochrany. Tyto činnosti souvisí s údržbou požární techniky a dále uchovávání a zvyšování fyzické a odborné způsobilosti hasičů, tedy školení a výcvik. [9]

4.2 Druhy jednotek požární ochrany

Nároky na každý druh JPO se liší, a proto jsou z tohoto důvodu vymezeny rozdílné nároky s ohledem na jejich operační hodnoty, které jsou určeny časem výjezdu od oznámení mimořádné události a nejvyšší dobou dojezdu na dané místo zásahu. Dále se pohlíží především na fyzické, psychické, zdravotní a odborné způsobilosti osob, které vykonávají činnost v těchto jednotkách.

Druhy jednotek požární ochrany lze rozdělit na následující jednotky:

- „jednotky hasičského záchranného sboru kraje (HZS kraje), které jsou součástí hasičských záchranných sborů krajů a jsou zřizovány státem,
- jednotky sborů dobrovolných hasičů obce (SDH obce), které zřizuje obec, resp. město,
- jednotky hasičského záchranného sboru podniku (HZS podniku), zřizované právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím,
- jednotky sborů dobrovolných hasičů podniku (SDH podniku), zřizované právníckými osobami nebo podnikajícími fyzickými osobami, které provozují činnosti se zvýšeným nebo s vysokým požárním nebezpečím.“ [14]

4.3 Organizační struktura jednotek požární ochrany

Hasiči jsou v jednotce požární ochrany rozděleny do následujících kategorií: četa, družstvo, družstvo o zmenšeném početním stavu nebo případně skupin.

Četa je tvořena dvěma až třemi družstvy případně skupinami. Družstvo se skládá z velitele společně s dalšími pěti hasiči. Zatímco družstvo o zmenšeném početním stavu je tvořeno z velitele a dalších tří hasičů, skupina je tvořena velitelem skupiny a jedním až dvěma hasiči. [9] [7]

Ke každé jednotce požární ochrany je přiřazena vlastní operační hodnota. Jedná se o operační ekvivalent, který odpovídá schopnosti jednotky požární ochrany provádět činnost při zdolávání požáru, jiných mimořádných situací a záchranných pracích při živelných pohromách. Tato hodnota je tvořena:

- dobou výjezdu po vyhlášení poplachu,
- uzemní působností. [9]

Doba výjezdu začíná od vyhlášení poplachu pro vybrané síly a prostředky požární ochrany až po samotný výjezd z místa jejich dislokace. Právní předpis upravuje časový úsek pro různé druhy jednotek požární ochrany.

Územní působnost je dána dojezdem určitého druhu jednotky požární ochrany, který musí mít optimální vzdálenost k místu zásahu. Tato vzdálenost je určena dobou jízdy v minutách, která stanovuje oblast jejího standartního působení (hasební obvod).

„Podle územní působnosti jsou pro účely plošného rozmístění rozděleny jednotky požární ochrany (JPO) do šesti kategorií (dále jen „JPO I“ až „JPO VI“):

- JPO I, JPO II a JPO III mají územní působnost přesahující katastrální územní obce, ve které jsou dislokovány,
- JPO IV, JPO V, JPO VI mají územní působnost omezenou na obec nebo objekt zřizovatele.“ [9] [20]

5 KONCEPCE OCHRANY OBYVATELSTVA DO ROKU 2020 S VÝHLEDEM DO ROKU 2030

Koncepce je klíčovým dokumentem, který popisuje systém ochrany obyvatelstva, stanovuje základní principy ochrany obyvatelstva, a především její důležité nástroje a oblasti bez kterých by nemohla být uskutečňována. Cílem koncepce je pečlivě identifikovat nedostatečná místa v systému. K jejich eliminaci doporučuje celou škálu úkolů a preventivních opatření. Dále se snaží o kompletní posílení systému, kterého chce dosáhnout s maximálním využitím stávajících kapacit a efektivně zapojit kapacity nové. [22]

5.1 Úkoly ochrany obyvatelstva

Ochrana obyvatelstva je soubor opatření, která přispívají k zajištění ochrany života a zdraví obyvatel, životního prostředí a majetku. Úkoly ochrany obyvatelstva především vykonávají složky integrovaného záchranného systému. Dále se na těchto úkolech podílí orgány kraje a obce, právnické a podnikající fyzické osoby a v neposlední řadě i samotní občané. Do budoucna by bylo zapotřebí maximálně využívat existujících možností a zlepšit právní podmínky, které by umožňovaly využívání více variant různých způsobů financování. Navýšení finančního rozpočtu by tak umožnilo přilákat více odborně vzdělaných expertů, a především využívání moderních technologií. [22]

5.2 Strategické priority ochrany obyvatelstva

Strategické cíle a vize v oblasti ochrany obyvatelstva míří ke zlepšení systému ochrany obyvatelstva, zdraví a majetku. K dosažení těchto cílů je potřeba:

- zapojení širšího obyvatelstva do systému ochrany obyvatelstva, především zvýšení schopnosti sebeochrany, které získají zásluhou celkového systému výchovy a vzdělávání,
- zavedení užší spolupráce právnických a podnikajících fyzických osob s odpovědnými orgány veřejné správy pro přípravu na mimořádné události a krizové situace,
- navýšit odolnost a ochranu prvků kritické infrastruktury před možnými riziky a zajistit širší zapojení subjektů kritické infrastruktury do postupu přípravy na krizové situace a mimořádné události. [22]

6 POPIS ANALYTICKÝCH METOD

Existuje mnoho dostupných analytických metod. Pro vypracování diplomové práce byly použity následující analytické metody.

6.1 SWOT analýza

SWOT analýza je zkratka, která je odvozena ze začátečních písmen anglických názvů individuálních faktorů. Těmito faktory jsou silné stránky (Strengths), slabé stránky (Weaknesses), hrozby (Threats) a příležitosti (Opportunities). SWOT analýza je všestrannou analytickou technikou, která se používá pro vyhodnocení vnějších a vnitřních faktorů působících na úspěšnost organizace nebo určitého konkrétního záměru. [23] [24]

Existence rizika je pro daný objekt nebo proces, buď příležitostí, nebo hrozbou. Cílem této analýzy je zjistit informace o variantě, jak navýšit pravděpodobnost příležitostí a omezit pravděpodobnost hrozby. [25]

6.1.1 Jak je dosaženo hodnot ve SWOT analýze

V následující SWOT analýze jsou definovány jednotlivé silné stránky, slabé stránky, příležitosti a hrozby. Následuje jejich seřazení od nejvyšších po nejnižší hodnoty.

Váženost hrozeb lze stanovit následovně:

- vyčíslíme váženost jednotlivých hrozeb například za pomoci škál 1 až 10, přičemž 10 znamená nejzávažnější hrozbu a 1 vyjadřuje nejméně závažnou hrozbu,
- vyčíslíme pravděpodobnost vzniku hrozby. Opět použijeme škál 1 až 10, přičemž 10 znamená jistotu, že hrozba nastane a 1 vyjadřuje velmi nepravděpodobnou hrozbu,
- seřazení hrozeb od největší po nejmenší hodnotu, která se stanoví za pomoci součinu váženosti a pravděpodobnosti,
- pořadí příležitostí se určí podobně až na rozdíl, že váženost hrozby nahradíme atraktivitou příležitosti,
- při určování slabých a silných stránek přiřadíme body opět za pomoci škál, přičemž 10 je velmi podstatná silná nebo slabá stránka a 1 je málo podstatná silná nebo slabá stránka. Dále silným i slabým stránkám přiřadíme váhy od 1 do 10,

- po součinu jednotlivých škál u silných stránek, slabých stránek, příležitostí i hrozeb vyjdou hodnoty, díky kterým bude patrné, kterým konkrétním faktorům bychom se měli primárně věnovat.

6.1.2 Příklad vyhodnocení SWOT analýzy:

Je stanovena hodnota například silných stránek a stanovíme i maximální možnou hodnotu silných stránek při určitém počtu silných stránek. V tomto konkrétním ilustrativním příkladu počítáme se dvěma silnými stránkami.

Tabulka 1: V této tabulce je nastíněna teoretická hodnota celkového součinu silných stránek v naší SWOT analýze. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Vzdělávání učitelů	5	5	25
Přednášky HZS KV pro veřejnost	5	4	20
		Σ	45

Tabulka 2: V této tabulce je nastíněna teoretická maximální možná hodnota součinu silných stránek. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Vzdělávání učitelů	10	10	100
Přednášky HZS KV pro veřejnost	10	10	100
		Σ	200

Tak tedy pokud maximální hodnota, tedy 100 %, silných stránek je 200 bodů, tak nám vystává otázka. Kolik procent je 45 bodů získaných v naší SWOT analýze silných stránek? Abychom odpověděli na tuto otázku, využijeme metodu tzv. trojčlenky.

200 bodů 100 %

45 bodů X %

$$X = (45 \div 200) \times 100 = 22.50 \%$$

Tuto hodnotu ověříme i následným dosazením do vzorce.

Silné stránky

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 45 / 2 = \underline{22,50}$$

i ... pořadí silných stránek
n ... počet silných stránek

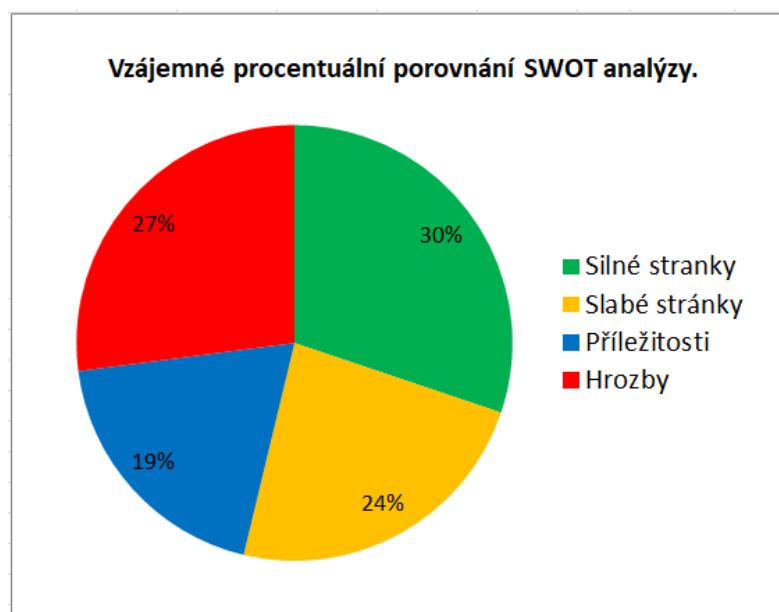
Počet silných stránek

2

a ... body i
b ... váha i

Obrázek 2: Na tomto obrázku je teoretický výpočet silných stránek podle vzorce. Zdroj: [vlastní]

Výsledek tohoto vzorce by měl být stejný, jako v případě tzv. trojčlenky. Z toho vyplývá, že pokud tento vzorec aplikujeme na každou tabulku ať již silných stránek, slabých stránek, příležitostí nebo hrozeb, tak nám vyjde procentuální poměr, kterého jsme dosáhli z maximální možné procentuální hodnoty, tedy ze 100 %. Stačí nám tedy pouze aplikace do vzorce výsledných údajů z jednotlivých SWOT analýz a nemusíme aplikovat složitější způsob stanovení maximálních možných bodů a následné dosazení do tzv. trojčlenky.

Obrázek 3: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy. Zdroj: [vlastní]

Každá SWOT analýza je zakončena grafickým znázorněním procentuálního porovnání jednotlivých stránek SWOT analýzy mezi sebou. Jelikož jednotlivé prvky mohou vyjít například tak, že silné stránky jsou naplněny z 62,11 %, slabé stránky ze 48,56 %, příležitosti z 39,50 % a hrozby z 55,71 % maximální hodnoty v jednotlivých stránkách SWOT analýzy, je tedy využito programu Microsoft Excel, který jednotlivé výsledné procentuální hodnoty SWOT analýzy přepočítá mezi sebou, tak aby výsledná hodnota všech stránek SWOT analýzy dávala dohromady maximálně hodnotu 100 %. Výsledkem je graf, který přesně

určuje, v jakém procentuálním poměru jsou mezi sebou jednotlivé stránky SWOT analýzy. V tomto případě to je silné stránky 30 %, slabé stránky 24 %, příležitosti 19 % a hrozby 27 %. Z toho konkrétně vyplývá, že pokud v tomto případě proměníme všechny příležitosti, výrazně oslabíme hrozby, zmírníme i slabé stránky a zároveň tím posílíme silné stránky, které budou v převaze oproti ostatním stránkám SWOT analýzy. Mimo jiné lze vyčíst z tohoto konkrétního grafu, že silné stránky jsou se svými 30 % nejsilnější stránkou SWOT analýzy. Zároveň, ale musíme být opatrní, jelikož hrozby se svými 27 % jsou v těsném zá- věsu za silnými stránkami, což jistě není zcela výhodná situace.

6.2 CARVER metoda

Metoda CARVER byla vytvořena v období války ve Vietnamu pro určování důležitosti konkrétních cílů. V praktickém životě můžeme tuto metodu využít pro identifikaci cílů, které mají pro nás významnou hodnotu. Pro určování možných ohrožených měkkých cílů je CARVER metoda výborný nástroj. Tuto metodu tvoří šest faktorů, od kterých je odvozen i samotný název metody. Jedná se o následující faktory:

- kritičnost (criticality),
- přístupnost (accessibility),
- obnovitelnost (recuperability),
- zranitelnost (vulnerability),
- vliv na obyvatelstvo (effect on population),
- rozpoznatelnost (recognizability). [26]

7 CÍL A METODY DIPLOMOVÉ PRÁCE

7.1 CÍL PRÁCE

Cílem diplomové práce je na základě analýzy navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení současného stavu vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina, k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva. Na základě získaných informací, které mi byly poskytnuty HZS KV, byla provedena analýza analytickou metodou SWOT těchto vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina, dále je analýza SWOT doplněna analytickou metodou CARVER.

7.2 Charakteristika použitých metod

Existuje množství dostupných metod pro vypracování diplomové práce. Pro zpracování této práce byly vybrány a použity základní vědecké metody: sběr dat, analýza, syntéza, indukce.

7.2.1 Analýza – syntéza

Analýza byla použita v praktické části s cílem prozkoumat daný problém rozložením zkoumaného jevu na jednotlivé složky, tj. vyhodnocení činnosti Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva.

Syntéza byla použita v praktické části pro sjednocení činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva v jeden celek pro lepší odhadnutí vnitřní zákonitosti fungování jevu. [27]

7.2.2 Indukce

Dále byla v praktické části použita indukce pro vyvození obecného závěru z jednotlivých činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. [28]

7.2.3 Sběr dat

Sběr dat byl použit v teoretické části za účelem odhalit systém a fungování Hasičského záchranného sboru České republiky a Kraje Vysočina. Sběr dat zpracovává, shromažďuje a posuzuje získaná data pomocí dostupné literatury a internetových zdrojů.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

8 CHARAKTERISTIKA KRAJE VYSOČINA

Kraj Vysočina leží ze zeměpisného hlediska uprostřed České republiky a pro jeho krajinu jsou typické vrchoviny a pahorkatiny. V kraji pramení významné české a moravské řeky, například Doubrava, Sázava, Želivka, Nežárka, Moravská Dyje, Jihlava, Oslava nebo Svratka. Kraj Vysočina sousedí s krajem Jihočeským, Středočeským, Pardubickým a Jihomoravským. Kraj Vysočina se skládá s pěti okresů – Jihlavy, Havlíčkova Brodu, Třebíče, Pelhřimova a Žďáru nad Sázavou. Svoji rozlohou patří mezi větší kraje. Kraj Vysočina má přes půl milionu obyvatel. Výhodou Vysočiny je zachovalé životní prostředí. Krajskou metropolí je Jihlava.

V Kraji Vysočina se vyskytuje celkem 25 průmyslových zón (sklářský, dřevozpracující, strojnický, kovodělný, textilní, potravinářský a nábytkářský průmysl). Hlavním prvkem v Kraji Vysočina je Jaderná elektrárna Dukovany, která se nachází přibližně 30 km od města Třebíč a v provozu má 4 jaderné reaktory. Zemědělství v Kraji Vysočina má velmi dobré podmínky pro produkci brambor, řepky a mléka. Jsou zde velké hospodářské lesy. Na území Kraje Vysočina se nachází i úsek dálnice D1 z Prahy do Brna. Dále tudy prochází dvě mezinárodní silnice: E59 (Jihlava – Vídeň – Záhřeb a E551 (České Budějovice – Třeboň – Humpolec). V Kraji Vysočina se nachází dvě vysoké školy. [12]

Obrázek 4: Mapa Kraje Vysočina [29]

9 POPIS VYBRANÝCH ČINNOSTÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA

Obsahem kapitoly je základní popis vybraných činností HZS KV. Vybrané činnosti jsou: preventivně výchovná činnost, nouzové přežití obyvatelstva, havarijní a krizové plánování, varování obyvatelstva, ukrytí obyvatelstva a evakuace.

9.1.1 Preventivně výchovná činnost Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina

HZS KV využívá preventivně výchovnou činnost především k oslovení lidí, aby předcházeli mimořádným událostem. Zejména jak se správně zachovat při těchto událostech, jak pomoci ostatním, jak snížit dopady MU a jak se připravit na MU (zásoby).

HZS KV zaměřuje preventivně výchovnou činnost na cílové skupiny:

- mateřské školy, kde se provedlo 40 akcí, které oslovily přes 1100 dětí za rok 2017,
- základní a střední školy, kde bylo uskutečněno 178 akcí, které oslovily okolo 6200 dětí,
- dospělé,
- seniory (18 akcí),
- invalidé, kteří jsou osloveni jednou akcí za rok.

9.1.2 Nouzové přežití v Kraji Vysočina

Oblast nouzového přežití je obsažena v koncepci ochrany obyvatelstva. HZS KV plní v této problematice následující úkoly. Jedná se zejména o náhradní ošacení, nouzové přístřeší, poskytnutí stravy a nápojů po dobu nezbytně nutnou. K zajištění provedení nouzového přežití je HZS KV vybaveno:

- požárními stanicemi, které jsou zastoupeny v počtu 21 v celém kraji. Stanice jsou vybaveny soupravami k okamžitému použití. Tyto soupravy jsou schopny zajistit nouzové přežití pro 20 osob. Soupravy zahrnují především deky na zimu, kabáty, montérky, ponožky, jednorázové kelímky a termovky,
- centrální stanice, kterých je v kraji 5 a vlastní větší soupravu následného použití, která je určena svojí kapacitou pro 50 osob. Souprava následného použití obsahuje vojenský stan, oblečení, které je vojenské, jelikož se armáda se zbavuje věcí a dává to hasičům. Dále souprava obsahuje kapesníky a ručníky. V této soupravě se počítá i s dětmi pro které je nachystáno 10 kusů teplákových souprav a ponožek,

- sklad materiální pomoci v Kamenici nad Lipou. Schopnost zajistit materiál pro 600 osob,
- materiál dobrovolných hasičů předurčený k poskytnutí pomoci při hromadné havárii v úsecích, které jsou vybrány okolo dálnice D1 v počtu 11, pro případ uvíznutí lidí většího časového rozsahu. Disponují soupravou pro 20 osob.

9.1.3 Krizové a havarijní plánování v Kraji Vysočina

HZS KV provádí aktualizace havarijní a krizové dokumentace včetně vyžadování podkladů od příslušných subjektů. Celkové aktualizace dokumentace se provádí jednou za tři roky nebo se provede aktualizace ihned, je-li to třeba. Poslední aktualizace proběhla v roce 2014 a momentálně během roku 2018 proběhne další aktualizace potřebné dokumentace.

Dále HZS KV zodpovídá za správnost a aktuálnost informací, jako jsou například správné kontaktní údaje nebo nasmlouvaná výpomoc. HZS KV provádí analýzu rizik za účelem zpracování havarijního plánu kraje. Pro kraj vysočina jdou vybrána v současné době nejreálnější rizika. Těmito riziky jsou zvláštní povodeň, přirozená povodeň, únik nebezpečné látky, epizootie, dlouhotrvající sucho a nedostatek vody, hromadná dopravní nehoda, vichřice, požár velkého rozsahu a sněhová kalamita.

9.1.4 Varování obyvatelstva v Kraji Vysočina

Varování obyvatelstva je obsaženo ve vyhlášce 380/2002 Sb. Ministerstva vnitra k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva a zákoně č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Jednotný systém varování a vyrozumění je po celé České republice. Informování obyvatelstva jde zabezpečit sirénami, mobilními telefony. Dále jsou ze zákona i media povinny odvíšlat informaci o mimořádné události. HZS převzalo JSVV po roce 2000 od civilní ochrany a zmodernizovalo tento systém.

9.1.5 Ukrytí obyvatelstva v Kraji Vysočina

Ukrytí obyvatelstva je řešeno vyhláškou č. 380/2002 Sb. Ministerstva vnitra *k přípravě a provádění úkolů ochrany obyvatelstva*. Ukryty se dříve budovaly v místech, kde se vyskytovaly průmyslové zóny, aby ochránily obyvatelstvo.

Tlakově odolných úkrytů je v Kraji Vysočina 69. HZS KV žádný úkryt nevlastní. Všechny tyto úkryty jsou vlastníků soukromých subjektů. V okolí Dukovan je 6 úkrytů. Tyto úkryty jsou povinni udržovat ve funkčnosti, protože jsou součástí vnějšího havarijního plánu jaderné elektrárny Dukovany. Přehled všech úkrytů v KV je na stránkách HZS KV. Netlakově odolné ukryty v KV nejsou.

9.1.6 Evakuace obyvatelstva v Kraji Vysočina

Evakuace je základní a nejdůležitější prvek ochrany obyvatelstva. V kraji Vysočina je řešena pro objekty, které zpracovávají nebezpečnou látku ve velkém množství, tedy objekty skupiny B. Objekty, které spadají do této skupiny, určuje zákon č. 224/2015 Sb. O prevenci závažných havárií způsobených vybranými nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi. HZS KV se vyjadřuje k havarijní zóně, kterou jí krajský úřad posílá k vyjádření, vnější havarijní plán zpracovává HZS KV a schvaluje ho následně starosta.

Poslední evakuace v Kraji Vysočina proběhla na dálnici D1, kdy HZS KV evakovali účastníky nehod na nejbližší čerpací stanici. Nalézal se zde autobus s Korejskými turisty, který čítal přibližně třicet cestujících.

10 SWOT ANALÝZA VYBRANÝCH ČINNOSTI HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU KRAJE VYSOČINA

Důležitou součástí diplomové práce je vytvoření SWOT analýzy na základě zjištění všech dostupných informací o činnostech Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. SWOT analýza je provedena především u předních činností HZS KV, které zajišťují úkoly ochrany obyvatelstva. Výsledkem SWOT analýz budou jednotlivé návrhy na zlepšení činností HZS KV v oblasti ochrany obyvatelstva.

Pro analýzu jednotlivých činností HZS KV v oblasti ochrany obyvatelstva je využita SWOT analýza a následná analytická metoda CARVER.

10.1 Vybrané činnosti Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina zhodnocené pomocí SWOT analýzy

V této kapitole se budu zabývat jednotlivými vybranými činnostmi HZS KV a bude provedena jejich SWOT analýza. U každé vybrané činnosti je provedena SWOT analýza nejprve pomocí slovního zhodnocení a poté i pomocí jednotlivého zhodnocení silných stránek, slabých stránek, příležitostí a hrozeb každé vybrané činnosti HZS KV.

10.1.1 SWOT analýza preventivně výchovná činnost Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina

Slovní zhodnocení vybraných bodů jednotlivých stránek SWOT analýzy preventivně výchovná činnost Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina

V 90 % se především HZS KV zaměřuje na děti. Tato věková skupina má o tuto problematiku zájem, jelikož žáci sedí v lavicích a poslouchají. **Silnou stránkou** je především zájem dětí o problematiku a je potřeba, aby se využilo tohoto zájmu. Je možno znalosti dětí rozvíjet i do budoucna. HZS KV provádí také akci s názvem „hasiči čtou dětem“, kterou se oslovilo 380 dětí v nemocnicích a mateřských školách. Smysl této akce spočívá v odstranění strachu z hasičů a dokázali příslušníci HZS rozpoznat.

Senioři jsou také vděčnými posluchači tohoto tématu, což je bezesporu také **silná stránka** této problematiky. U seniorů je cílem zejména upozornit na možnosti vzniku požáru a jiné mimořádné události s důrazem na lokální rizika. Senioři se při besedě dozvědí o tom, jak správně reagovat při požáru nebo při úniku nebezpečných látek. Jsou jim zejména

připomenuty čísla linek tísňového volání a je jim zdůrazněno, při jaké události, kterou složku volat. Seniorům jsou dále předány rady, jak získat další užitečné informace.

Naopak co začíná jako nezájem veřejnosti, se může z prvopočátku jevit jako **slabá stránka** preventivně výchovné činnosti, která se ale může stát v případě vzniku mimořádné události velice rychle **hrozbou** z důvodu neznalosti základů problematiky. Je jí zejména spolupráce s pracujícími lidmi, se kterými se nedaří navázat tak úspěšně jako s dětmi nebo seniory. Spoléhá se tedy spíše na rozdávání letáků a informací v médiích.

Informace prostřednictvím médií je bezesporu jedna ze **silnějších stránek** celé problematiky, jelikož dává možnost oslovit velké množství obyvatelstva a zaměřit se na konkrétní momentální problematiku detailněji, tedy specifikovat, co je důležité v dané situaci. Příkladem může být mluvčí HZS KV při reportážích o mimořádných událostech, kde se snaží na konci reportáže zdůraznit danou příčinu problému. Mezi tato doporučení patří například, aby si lidé uklízeli při větru věci, při pálení čarodějnic aby nelili benzín do ohně, nebo například aby si před topnou sezonou čistili komíny.

Velkou pomocí jsou i nejčastějšími činnostmi, ve kterých se angažuje HZS KV. Jsou to například dny otevřených dveří a exkurze přímo domluvené na školách, kterými prošlo okolo 8600 lidí za rok 2017. Dalšími akcemi jsou ukázky činnosti, většinou se tyto akce konají na náměstích, aby se nejlépe využil potenciál akce. Těchto akcí bylo 36 a oslovilo se jimi přes 3810 obyvatel. Ukázky například demonstrují, jak nehasit na sporáku hořící olej. Při akcích preventivně výchovné činnosti rozdává svým posluchačům HZS KV prostředky, které pro tyto akce zakoupili, například 3000 ks samonavíjecích reflexních pásek, 1200 ks klíčenek, 7200 silikonových náramků, 600 ks kalendářů pro seniory. HZS KV má připraveno pro jednotlivé skupiny dospělých, dětí a seniorů návody a instruktáže. Na ukázky je také detailně naplánováno, co se ukázat, vysvětlit a jaké situace probrat s jednotlivými skupinami.

Dále mezi **silné stránky** HZS KV patří vzdělávání učitelů v problematice ochrany obyvatelstva. Zdarma jim nabízí akreditovaný seminář. Naopak mezi **slabé stránky** ne-li přímo hrozby této činnosti patří, že v roce 2017 se nepovedlo realizovat ani jeden seminář z důvodu nezájmu škol. V roce 2016 proběhli jen dvě školení učitelů. Důvodem podle škol bývá zajistit suplování, mezitím co je učitel pryč. Učitelé si tyto informace radši vyhledají jinde, a to není úplně nejšťastnější řešení. Nejvíce o akreditované semináře byl zájem v roce 2013-2014.

HZS KV zajistilo výstavbu interaktivní učebny v Třebíči, která je využívána k preventivní

výchovné činnosti a školení. V této učebně bylo poučeno o této problematice přes 750 dětí. Dále 340 příslušníků zde provádělo různá školení. Dále zde bylo provedeno zasedání bezpečnostní rady ORP a při cvičení ZONA 2017, zde prováděla svou činnost monitorovací skupina. Tato učebna se tedy ukázala velice užitečnou. Bezesporu mezi **příležitostmi** by poté patřilo vybudování více těchto učeben po Kraji Vysočina.

Mezi **silné stránky** této tematiky je možno i postupné zavádění problematiky do vzdělávání na školách, což může vyústit i v jednu z největších **příležitostí**, kterou by se jistě vyřešilo několik stávajících problémů, a to je zavedení zcela nového samostatného předmětu na téma ochrana obyvatelstva. Prozatím je dosaženo úspěchu v podobě změn provedených v rámcovém vzdělávacím programu pro základní vzdělávání. Toto řešení jistě alespoň z části uleví HZS KV v problematice vzdělávání dětí na školách.

Podle mého názoru jednou z největších **příležitostí** by bylo zavést v HZS KV služební pozici, na které by se příslušník HZS KV zabýval pouze preventivně výchovnou činností na plný úvazek. Tímto řešením by se dle mého názoru dalo v rámci HZS KV dojít k posunu vzdělávání v této oblasti. Na druhou stranu, podle samotné HZS KV, by momentálně nejvíce pomohlo proškolení stávajících pracovníků v oblasti pedagogické interakce s dětmi, aby byli schopni dětem lépe vstoupit tuto problematiku.

SWOT analýza preventivně výchovné činnosti HZS KV

Tabulka 3: SWOT analýza – Silné stránky – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Vzdělávání učitelů	9	8	72
Přednášky HZS KV pro veřejnost	9	8	72
Zajímavost problematiky pro žáky ZŠ, SŠ a seniory	9	7	63
Výstavba interaktivní učebny v Třebíči	9	7	63
Zavádění problematiky do vzdělávání a systematizace preventivně výchovné činnosti	8	8	64
Znalost dané problematiky příslušníků HZS KV	8	8	64
Angažovanost v činnostech HZS KV pro veřejnost	8	7	56
Možnost akreditovaného semináře pro učitele ZŠ a SŠ	7	7	49
Předávání informací prostřednictvím médií	8	7	56

Σ 559

Tabulka 4: SWOT analýza – Slabé stránky – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]

Slabé stránky	body	váha	součin
Podceňování problematiky širší veřejností	9	8	72
Nezájem veřejnosti o problematiku	9	8	72
Nedostatečnost finančních prostředků	8	8	64
Nevyužití akreditovaného semináře ze strany učitelů	8	8	64
Chybějící předmět na školách o dané problematice	8	5	40
Prozatímní nedostatečnost proškolení učitelů ZŠ a SŠ	8	5	40
Nízký počet hodin věnujících se především preventivně výchovné činnosti na ZŠ a SŠ	7	5	35
Chybějící interaktivní učebny na každé stanici HZS KV	5	5	25
Nedostatečné proškolení příslušníků HZS KV v oblasti lepší pedagogické interakce s dětmi	5	5	25

Σ 437

Tabulka 5: SWOT analýza – Příležitosti – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	atraktivita	pravděpodobnost	součin
Důkladnější nabídka pomoci a proškolení ZŠ a SŠ v této oblasti	9	8	72
Vypracování specializovaných materiálů pro výuku na ZŠ a SŠ pro učitele, kterým by byli poskytovány zdarma.	9	8	72
Proškolení příslušníků HZS KV v oblasti pedagogické interakce s dětmi	9	5	45
Vzbudit zájem veřejnosti o danou problematiku	9	4	36
Vyčlenění služební pozice, na které by se příslušník HZS KV zabýval pouze preventivně výchovnou činností a získání finančních prostředků na tuto činnost	8	5	40
Získání finančních prostředků na projekty a činnost HZS KV související s problematikou preventivně výchovné činnosti.	8	3	24
Zavést samostatný předmět na ZŠ a SŠ.	7	3	21
Vybudování více interaktivních místností pro podporu dosavadní činnosti	6	5	30
Větší spolupráce s VŠ zaměřenými na problematiku ochrany obyvatelstva a pedagogiky, zejména jako možný zdroj odborných materiálů pro výuku.	5	8	40

Zavést povinné školení učitelů ZŠ a SŠ v oblasti preventivně výchovné činnosti, získání finančních prostředků a vybudování odpovídajících prostor na tuto činnost.	5	3	15
--	---	---	----

Σ 395

Tabulka 6: SWOT analýza – Hrozby – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]

Hrozby	vážnost	pravděpodobnost	součin
Nízký zájem širší veřejnosti o problematiku.	9	8	72
Nízký zájem o tuto problematiku veřejnosti obecně	9	8	72
Nízký zájem institucí o tuto problematiku.	9	8	72
Velký počet neinformovaných osob.	8	8	64
Nedostatečná časová dotace na výuku preventivně výchovné činnosti na ZŠ a SŠ.	8	5	40
Nedostatečné proškolení učitelů ZŠ a MŠ v problematice ochrany obyvatelstva.	7	5	35
Neuskutečnění projektů v návaznosti na aktuální nedostatek finančních prostředků.	7	5	35

Σ 390

Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

Hrozby

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 390 / 7 = \underline{55,71}$$

i ... pořadí hrozby
n ... počet hrozeb

Počet hrozeb 7

a ... vážnost i
b ... pravděpodobnost i

Příležitosti

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 395 / 10 = \underline{39,50}$$

i ... pořadí příležitosti
n ... počet příležitostí

Počet příležitostí 10

a ... vážnost i
b ... pravděpodobnost i

Silné stránky

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 559 / 9 = \underline{62,11}$$

i ... pořadí silných stránek
n ... počet silných stránek

Počet silných stránek 9

a ... body i
b ... váha i

Slabé stránky

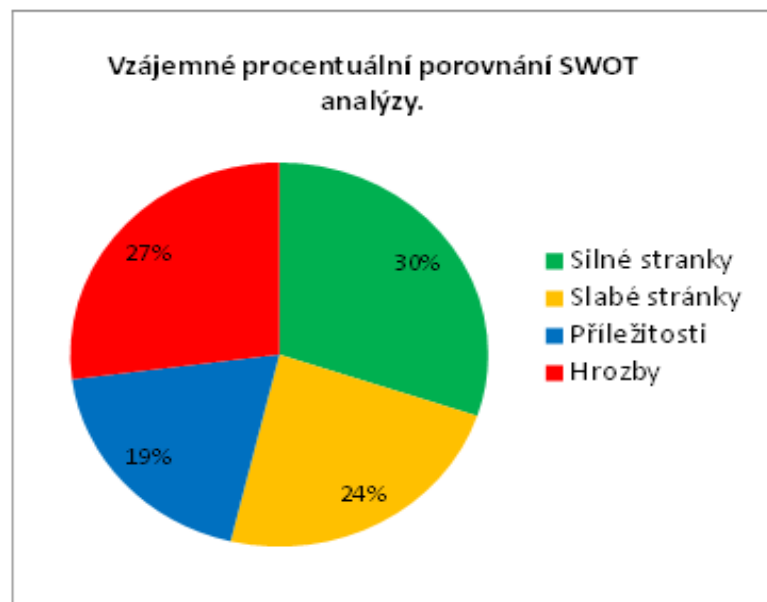
$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 437 / 9 = \underline{48,56}$$

i ... pořadí slabých stránek
n ... počet slabých stránek

Počet slabých stránek 9

a ... body i
b ... váha i

Obrázek 5: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]

Graf 1: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]

10.1.2 SWOT analýza nouzového přežití v Kraji Vysočina

Slovní zhodnocení vybraných bodů jednotlivých stránek SWOT analýzy nouzového přežití v Kraji Vysočina

Jednou ze **silných stránek** Kraje Vysočina (dále v textu KV) je bezpochyby dispozice kontejnerem nouzového přežití, jehož kapacita je pro 25 ležících osob a pro 50 osob, které mohou sedět. Možnost nasazení kontejneru nouzového přežití při mimořádných a krizových situacích je pro celý Kraj Vysočina. Poskytuje nouzové přežití obyvatelstvu, ale i zázemí zasahujícím jednotkám u dlouho trvajících zásahu.

Nákupy těchto kontejnerů vychází z koncepce. Každý kraj vlastní jeden, jen hlavní město Praha disponuje dvěma. Trvalo přes 14 let, než se podařilo zrealizovat tento kontejner nouzového přežití, to se nakonec uskutečnilo v roce 2016.

Základní vybavení kontejneru nouzového přežití:

- chemický záchod, sprchový kout, kuchyňka (kelímky 100 ks, ohřívač vody, nádrž na pitnou vodu a nádrž na kalovou vodu). Součástí je i velká elektrocentrála, velký nafukovací stan, osvětlení, 7 rozkládacích stolů k sezení, skládací lehátka, tři plastové tzv. „toi toiky“ a vytápěcí agregát,
- je možnost tento kontejner rozšířit. Druhý nafukovacím stanem, který je opět vybaven patnácti lehátky, třemi rozkládacích stolů k sezení.

Použití kontejneru nouzového přežití:

- kontejner nouzového přežití HZS KV je používán především na ukázky veřejnosti a při cvičeních. Poprvé byl použit v rámci odřadu při povodni 2010, kdy se jelo pomáhat do Libereckého kraje – Raspenava s povodněmi a byl využit na ubytování zasahujících hasičů. Při této události HZS KV nevyžadovali od Libereckých hasičů ubytování a jídlo, protože sebou HZS KV měla tento kontejner,
- další případ byl v Neratovicích v roce 2013. Ve stejném roce se stal další případ ve Stojčíně, kdy policie našla nelegální sklad lihu a pro zasahující hasiče se postavil tento stan. 4-5. 9. Dále se kontejner použil ve Vilémově při pádu mostu a také pro zasahující hasiče. Dalším případem byla evakuace nemocnice 20. 11. 2014 v Havlíčkově brodě. Pacienti se evakovali do jiných budov a zbytný personál nemocnice byl schovaný před zimou v kontejneru nouzového přežití.

Jako **slabou stránku** tohoto kontejneru jde nicméně vnímat fakt, že je klíčový výběr místa z hlediska přípojky elektriky a musí se předem vybrat kvalitní příjezdová cesta, jelikož zde budou jezdit fekální, osobní auta, dovoz jídla, dovoz vody. Výhodou je, když vlastníkem pozemku je obec. Ideální jsou fotbalové stadiony. Místa se musí předem vytyčit, nesmí být například v zátopové oblasti.

Na základě údajů obdržených od HZS KV, jsem zjistil, že v případě nouze lze mobilními prostředky a prostřednictvím nasmlouvaných subjektů nouzově zásobovat okolo 2000 obyvatel pitnou vodou kdekoliv v KV. K tomuto typu nouzového zásobování se přistupuje pouze v případě, že již není možné napojit na stávající vodovodní síť nouzové zdroje pitné vody. Toto lze považovat za **silnou stránku** problematiky nouzového přežití v KV.

Mezi další významné **silné stránky**, jsou možnosti, kterými disponuje HZS KV. V případě nedostatku sil, požádá HZS KV o materiální základnu humanitární pomoci GRH HZS, které obsahují stanové sestavy s technickým a materiálovým zabezpečením. Tato základna pokrývá 150 osob, zajišťuje ubytování, ošacení, stravování, osobní hygienu, zdravotní a psychosociální pomoc. V ČR je 11 těchto základen. Akceschopnost těchto základen je do 12 hodin od požádání HZS KV. V každém okrese je jednotka dobrovolných hasičů, které pomáhají s touto výstavbou.

Mezi **slabší stránky** nouzového přežití v KV bezesporu patří možnost, že by chtělo obměnit nouzové oblečení z důvodu, že HZS KV vlastní ve skladech starší vojenské oblečení, jehož stáří se odhaduje až na dvacet let. Dále je třeba doplnit oblečení pro děti z důvodu nedostatečného počtu. Tento dosavadní stav je dám také mimo jiným faktem, že Kraj Vysočina je území, kde se nedějí velké MU a tím pádem tyto nouzové zásoby jsou pro aktuální použití již zastaralé.

Dalším problémem, a tedy i **slabou stránkou**, která se v případě velké MU může stát významnou hrozbou, je nedostatek prostředků ze strany starostů v obcích, kteří nevlastní prostředky pro mimořádné události. Příkladem mohou být elektrocentrály, o které pak starosta žádá HZS KV, aby mu byly dodány při mimořádné události. HZS KV disponuje pouze dvěma elektrocentrálami v celém kraji. Dále v otázce zabezpečení dodávek elektrické energie by bylo zapotřebí větší zodpovědnosti u provozovatele objektu, kde je potřeba elektrická energie pro zajištění provozu objektu. Z důvodu tohoto nedostatku ze strany starostů a majitelů objektů se zvyšují nároky na složky IZS.

Příležitostí ke zlepšení dosavadního stavu, skladových zásob i zlepšení nezávislosti v oblasti dodávek elektrické energie, je jistě několik. Mezi nejzákladnější by se jistě dalo řadit zvýšení finančních prostředků na nové vybavení, což se například týká oblečení nebo vyčlenění dodatečných finančních prostředků na nahrazení vojenského materiálu civilním.

Možností k získávání oděvních součástí se jeví **příležitost** v podobě domluvy s neziskovými organizacemi a charitativními organizacemi. Dále bych navrhnul využití kontejnerů na oděv, tím je myšleno využití stávajících kontejnerů na tříděný odpad, které slouží ke zbavení se staršího, ale stále plně použitelného oblečení. K vytrídění by však byl potřeba personál, který by se mohl poskytnout po domluvě se službami města Jihlavy. Po vytrídění by bylo možno poskytnout HZS KV požadované oblečení. Dále by bylo vhodné zřídit kontejner na dětský oděv, kde by lidé vhazovali použitelný oděv. Tento kontejner by byl ve správě HZS a umístěn přímo u služebny HZS. Tento kontejner by měl i příslušný popis, k čemu slouží.

Další **příležitostí** je vhodné skladování oděvních součástí. Ke zlepšení skladování a tím i prodloužení životnosti daných oděvních součástí je třeba zajistit vytápěné prostory. Podle typu oděvu by měla ve skladu odpovídat teplota a tím zabránit nadbytečné vlhkosti v objektu a tím snižování životnosti a použitelnosti oděvu. Dále by bylo potřeba zajistit finanční prostředky na vakuové pytle, aby se ušetřilo místo ve skladovacích prostorách. Zakoupit vakuové pytle na jedno použití nebo v případě získání více finančních prostředků je možno zakoupit i vakuové pytle na opakované použití.

V obcích které mají počet okolo 100 obyvatel a méně by starostové měli mít přehled o možných zdrojích obyvatel, které by se mohly využít v dané mimořádné události v případě potřeby. Zde se nám rýsuje zajímavá **příležitost**. Jednalo by se především o elektrocentrály, traktory, kompresory, hadice, motorové pily a pracovní nářadí. Tato zapůjčení by byla ohodnocena, ale daná částka by musela být menší než vypůjčení prostředků od specializovaných firem. Tento předpoklad je však založen na vzájemné známosti lidí v malých obcích, a tedy solidární pomoci. Soukromý subjekt by nesměl být v ohrožené oblasti MU, příkladem může být zátopová oblast při povodni. Tato vzájemná pomoc by dosáhla zrychlení celého záchranného procesu a zrychlení obnovy do podoby před mimořádnou událostí.

SWOT analýza nouzového přežití v Kraji Vysočina

Detailní analýza jednotlivých stránek SWOT analýzy nouzového přežití obyvatelstva v Kraji Vysočina se nachází v **příloze P I.**

Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

Hrozby

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 273 / 6 = \underline{45,50}$$

i ... pořadí hrozby
n ... počet hrozeb

Počet hrozeb

6

a ... vážnost i

b ... pravděpodobnost i

Příležitosti

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 434 / 8 = \underline{54,25}$$

i ... pořadí příležitosti
n ... počet příležitostí

Počet příležitostí

8

a ... vážnost i

b ... pravděpodobnost i

Silné stránky

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 461 / 8 = \underline{57,63}$$

i ... pořadí silných stránek
n ... počet silných stránek

Počet silných stránek

8

a ... body i

b ... váha i

Slabé stránky

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 312 / 6 = \underline{52,00}$$

i ... pořadí slabých stránek
n ... počet slabých stránek

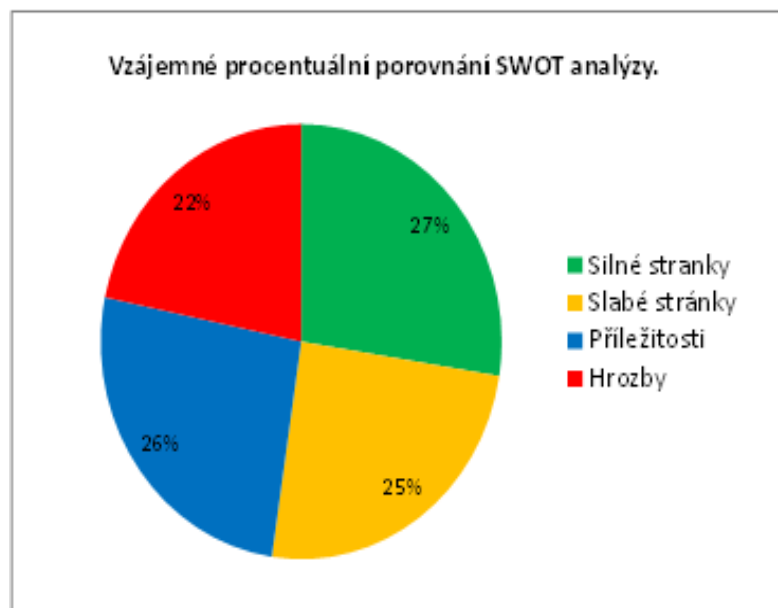
Počet slabých stránek

6

a ... body i

b ... váha i

Obrázek 6: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]

Graf 2: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]

10.1.3 SWOT analýza krizového a havarijního plánování v Kraji Vysočina.

Slovní zhodnocení vybraných bodů jednotlivých stránek SWOT analýzy krizového a havarijního plánování v Kraji Vysočina

Silnou stránkou v KV je zejména reakční doba HZS KV na krizové situace, znalosti dané problematika a orientace v dosavadní dokumentaci natolik, že v případě vzniku MU se výrazně zkracuje reakční doba potřebná pro zásah.

Další **silnou stránkou** je nepochybně vlastní informační systém, který byl zpracován příslušníky HZS KV. Tento systém byl vyvinut před třemi lety a umožňuje, aby do systému byly vkládány informace od samotných pracovníků, a tím pádem dochází k rychlejšímu přenosu důležitých informací. Tento systém je napojen i na havarijní plán kraje. HZS KV ke zpracování dat využívá multikriteriální analýzu, ze které vyjde i grafické znázornění. Rizika, která jsou zjištěna touto analýzou, se zapisují do tohoto informačního systému, dále se rozpracovávají, a nakonec jsou informace vloženy i do havarijní dokumentace. HZS KV využívá i moderní IT technologie například v podobě ArcMap, které se využívají pro plánování úniku nebezpečných látek nebo simulace povodní.

Jednou z mála **slabých stránek** je dnešní neaktuálnost informací v havarijní a krizové dokumentaci kraje, ale HZS KV již aktivně pracuje na obnově těchto informací.

Výpadek dodávek elektrické energie zapříčiní, že se k havarijní a krizové dokumentaci nedostanou potřebné subjekty, které tuto dokumentaci budou potřebovat využít, toto by bylo možno vnímat jako **hrozbu**. Nicméně i když zákon neuvádí, že se příslušná část dokumentace, která se týká konkrétního subjektu, musí být v tištěné podobě, tak tyto subjekty mají **příležitost** nechat si zpracovat off-line verzi dokumentace nebo si část krizové dokumentace, která se jich týká přenést do papírové podoby.

Další **příležitostí** k prohloubení znalostí a zkušeností v jednotlivých krajích by se pak mohly stát zejména různé pracovní porady sloužící k výměně informací. Tyto porady by mohly probíhat na úrovni více krajů nebo i v hlubší spolupráci s pedagogickými pracovníky vysokých škol, kteří by se těchto porad mohli účastnit.

SWOT analýza krizového a havarijního plánování v Kraji Vysočina

Detailní analýza jednotlivých stránek SWOT analýzy krizového a havarijního plánování v Kraji Vysočina se nachází v **příloze P II**.

Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

Hrozby

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 226 / 3 = \underline{75,33}$$

i ... pořadí hrozby
n ... počet hrozeb

Počet hrozeb 3
a ... vážnost i
b ... pravděpodobnost i

Příležitosti

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 490 / 10 = \underline{49,00}$$

i ... pořadí příležitosti
n ... počet příležitostí

Počet příležitostí 10
a ... vážnost i
b ... pravděpodobnost i

Silné stránky

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 504 / 8 = \underline{63,00}$$

i ... pořadí silných stránek
n ... počet silných stránek

Počet silných stránek 8
a ... body i
b ... váha i

Slabé stránky

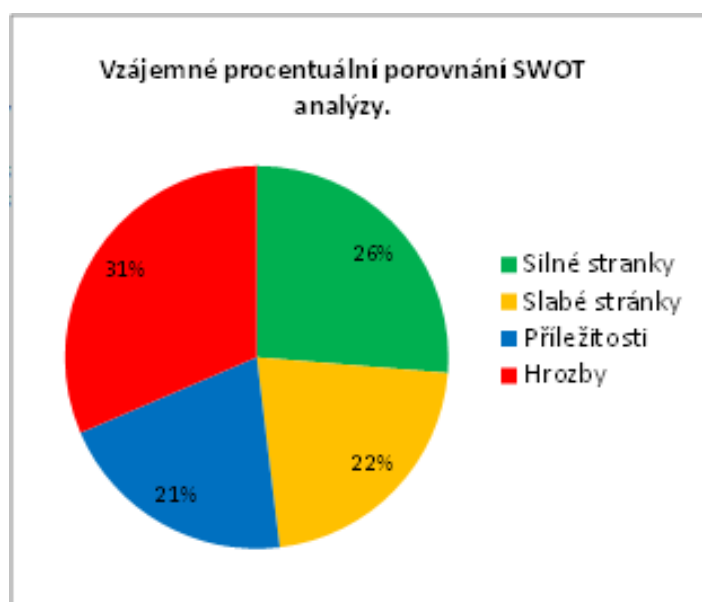
$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 313 / 6 = \underline{52,17}$$

i ... pořadí slabých stránek
n ... počet slabých stránek

Počet slabých stránek 6
a ... body i
b ... váha i

Obrázek 7: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

– Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]

Graf 3: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]

10.1.4 SWOT analýza varování obyvatelstva v Kraji Vysočina

Slovní zhodnocení vybraných bodů jednotlivých stránek SWOT analýzy varování obyvatelstva v Kraji Vysočina

V koncepci ochrany obyvatelstva je uveden vývoj této problematiky do budoucna, což je zcela nepochybně **silná stránka** této problematiky, z toho důvodu je pravděpodobnost velká, že se například modernizací systému varování bude dále někdo zabývat.

Zabezpečit varování obyvatelstva je povinen starosta obce společně s HZS KV. Dále povinnost varovat mají i majitelé objektů své zaměstnance před nebezpečím. To, co může v některých případech způsobit problémy je nedostatečné proškolení starostů v oblasti ochrany obyvatelstva, a i zaměstnanců například větších obchodních center atd. Zde každopádně není vina na straně HZS KV, ale především na neochotě starostů zúčastnit se některých školení HZS KV v daném termínu nebo u zaměstnanců obchodních center neochota investovat čas a finanční prostředky do zaměstnance, který může být zaměstnán po velice krátkou dobu. Jedná se například o ochranky v supermarketech atd., kde se personál může střídát velice rychle.

Kraj Vysočina je pokryt téměř celkově, toto je zcela určitě **silná stránka** z pohledu varování obyvatelstva. V Kraji je celkem 704 obcí, které mají nad 500 obyvatel a 700 z nich má koncové prvky varování. Dále je v Kraji 300 obcí s menším počtem 500 obyvatel, kde hro-

zí v podstatě nulové riziko vzniku například úniku NL atd., tudíž zde nemusí být umístěny koncové prvky varování.

Velká většina je tvořena rotačními sirénami. Ty už jsou ale zastaralé, nelze totiž přesně přenést verbální informaci, a právě toto se může jevit jako **slabá stránka**. Novější elektronické sirény jsou schopny přenést varovný signál a varovnou informaci. Krajské město Jihlava má v současné době místní informační systém, který vybudovala v roce 2014 a vytvořilo tak nepochybně další **silnou stránku** v KV. Tento systém stál okolo 14 milionů korun. Na HZS KV jsou schopny spustit všechny sirény a jsou schopny použít i určitou sirénu v daném místě. Tento úkon se provádí přímo na krajském operačním středisku.

V posledních letech došlo k modernizaci. Dříve nebyly koncové prvky dálkově ovládány a dnes už je většina prvku spouštěna přímo z převaděčů vysílače. Dokončit obměnu by bylo velmi drahé, ale naskytuje se tím velká **příležitost** modernizovat celý systém a tím i zlepšit bezpečnost obyvatel.

V Kraji Vysočina je okolo 350 sirén. Polovina je ve vlastnictví HZS KV a druhá je ve vlastnictví obcí. Jedna elektronická siréna stojí okolo 160 tisíc a rotační stojí okolo 40 tisíc. Za zmínku stojí, že například Moravskoslezský kraj docílil nakoupení těchto sirén a díky dotaci z Evropské unie. Kraj Vysočina o to nicméně žádal také, ale nedotáhl celou věc do zdárného konce, protože nevěděl, jaké provozní nároky by byly na elektrické sirény. Navíc se předpokládalo, že provozní náklady by nicméně byly drahé, takže se z finančních důvodů samotného provozu modernizace neuskutečnila. Každá siréna totiž musí mít ve svém dosahu i vlastní přijímač a ten stojí zhruba dalších 50 tisíc korun.

Současný systém, zejména u rotačních sirén, je jednosměrný. Siréna může být zapnuta ze střediska, ale nic víc. Ví se jen, že je odeslán varovný signál, ale už se neví, jestli se koncový prvek spustil. Pozitivum je, že celý systém lze modernizovat. V našem kraji je zatím jenom okolo 40 elektronických sirén a u nich lze provádět tichý test za účel ověření funkčnosti sirén.

Příležitostí do budoucna by se mohlo stát aplikace čidel, jako jsou například hladinová čidla u řek, nebo chemická čidla u stadionů, která okamžitě přenesou informaci do sirén. V Kraji Vysočina tento systém zatím není zaveden.

Mezi další **silné stránky** pak zcela nepochybně patří pořádání pravidelných přezkoušení pracovníků, aby se zamezilo chybám. Obsluha systému varování toto přezkoušení absolvuje pravidelně po dvou letech.

Mezi **příležitost** i pak v KV patří zapojení mobilních operátorů k tomu, aby v ohrožené zóně přišla SMS lidem, kteří jsou případně v ohrožení.

Jako vyloženě **hrozba** se jeví výpadek elektrického proudu po dobu delší než 72 hodin nebo například kybernetický útok na systém, teroristický útok na krajské operační středisko, jelikož všechno zařízení sloužící k prvotnímu impulzu pro spuštění například sirén se nachází v jedné budově krajského operačního centra.

Další **hrozba** většinou bývá, že ptáci si vybudují hnízdo a zamezí tak rotační siréně ve správné funkčnosti. Zde se ale naskytuje **příležitost** umístit v okolí rotačních sirény různé „plašičky“ nebo zabezpečit sirény různými typy sítěk, pletiva atd.

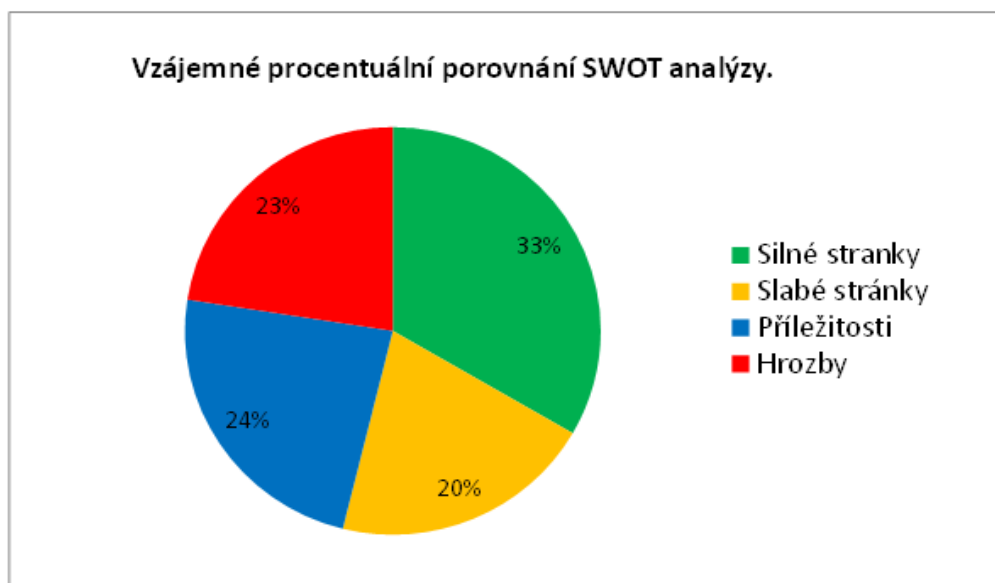
SWOT analýza varování obyvatelstva HZS KV

Detailní analýza jednotlivých stránek SWOT analýzy varování obyvatelstva v KV se nachází v příloze P III.

Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

Hrozby			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 286 / 6 = \underline{47,67}$	Počet hrozeb	6	
i ... pořadí hrozby	a ... vážnost i		
n ... počet hrozeb	b ... pravděpodobnost i		
Příležitosti			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 399 / 8 = \underline{49,88}$	Počet příležitostí	8	
i ... pořadí příležitosti	a ... vážnost i		
n ... počet příležitostí	b ... pravděpodobnost i		
Silné stránky			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 635 / 9 = \underline{70,56}$	Počet silných stránek	9	
i ... pořadí silných stránek	a ... body i		
n ... počet silných stránek	b ... váha i		
Slabé stránky			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 347 / 8 = \underline{43,38}$	Počet slabých stránek	8	
i ... pořadí slabých stránek	a ... body i		
n ... počet slabých stránek	b ... váha i		

Obrázek 8: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Graf 4: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

10.1.5 SWOT analýza ukrytí obyvatelstva v Kraji Vysočina

Slovní zhodnocení vybraných bodů jednotlivých stránek SWOT analýzy ukrytí obyvatelstva v Kraji Vysočina

Mezi jednu ze **silných stránek** patří, že na stránkách HZS KV je metodická pomůcka, jak si obyvatelé mohou sami uzpůsobit tzv. improvizované ukrytí. Metodická pomůcka obsahuje základní informace o tom, jak by takové improvizované ukrytí mělo vypadat nebo jak zakrýt a oblepit okna, připravit přirozenou ventilaci atd. Na stránkách už ale neodkazují na kontakty firem, které se touto problematikou zabývají a výstavbu speciálních úkrytů poskytují, což je **slabší stránkou** celé iniciativy. V ČR jsou tři specializované firmy, které staví tyto speciální prostory.

Na internetových stránkách HZS KV jsou uvedeny jen kontakty na firmy, které poskytují prostředky individuální ochrany. Toto řešení, kdy si případně obyvatelstvo dle svých finančních možností může pořídit vlastní ochranné prostředky, je bezesporu jednou z mála **silných stránek**, ale i tak ukazuje na fakt, že situace kolem ukrytí obyvatelstva se čím dál více přestává oficiálně řešit a nejsou na ní vyčleněny ani zdaleka odpovídající finanční prostředky, ne-li vůbec žádné finanční prostředky. Toto je naopak velice **slabá stránka** celé problematiky.

V minulosti HZS KV přispíval na provoz a revize vlastníku majitelů objektů, které svými parametry vyhovovaly jako improvizované úkryty, ale tato podpora skončila v roce 2008 a to byl hlavní důvod značného zhoršení současného stavu. Jakékoliv prostředky i ty improvizované v těchto úkrytech chybí. Jedná se o stavby, které splňují podmínky pro případný úkryt, ale i tak zastavení finančních prostředků pro majitele těchto objektů je **slabou stránkou**, která může velice rychle přejít v bezprostřední **hrozbu**.

Jedna ze **slabých stránek** dnešního konceptu úkrytí obyvatelstva vychází přímo ze zákona, kdy HZS KV má povinnost provádět evidenci stálých úkrytů, ale už nemusí provádět kontroly. Kontrolu provádí jen na žádost vlastníka, a to v případech, kdy vlastník takového objektu žádá o vyjmutí z evidence těchto úkrytů. Majitel požádá HZS KV, aby potvrdil, že nespĺňuje dané podmínky úkrytu a tím pádem HZS ho vyjme jako stavbu dotčenou požadavky na úkrytí, v tu chvíli je zbaven povinnosti a může si se svým objektem nakládat dle svého uvážení. Tento koncept, kdy je možno vyjmout tyto objekty z evidence, může v budoucnu přejít až v **hrozbu**. Samozřejmě je brán ohled na to, že majitel nemusí financovat veřejný úkryt, ale do budoucna by se zde vyskytovala významná **příležitost** podpořit opět finančně tyto majitele, aby i dále byly úkryty zachovány v provozuschopném stavu.

V koncepcích je uvedeno, že celá tato problematika od roku 2005 směřuje k „zániku“ a již se nikde žádné nové úkryty nestaví, využívá se jen improvizovaných úkrytů. Tato celá situace okolo úkrytů je vcelku alarmující a stává se z ní významná **slabá stránka** celé této problematiky.

Mezi další **slabé stránky** patří například nevyhovující technický stav úkrytů, kdy u prvků plynotěsné ochrany, filtro – ventilačních zařízeních, energetických rozvodů a rozvodů vody nikdo neprovádí revizní činnost, z toho důvodu je zatím zařízení alespoň v ucházejícím stavu dále chátrají až do bodu, kdy není možno finančně realizovatelné úkryty opravit.

Dalším tzv. kamenem úrazu, který se řadí mezi **slabé stránky**, je malý zájem veřejnosti, málokdo to ví, kde se například v jeho okolí nachází možný úkryt nebo kde by měl případně získat informace nebo materiál pro přípravu improvizovaného úkrytu. Tyto informace obyvatelstvo nevyhledává preventivně, ale až by případně nastalo bezprostřední riziko. Obyvatelstvo by bylo v zájmu přežití nuceno tyto informace vyhledávat. Tento stav však není ani zdaleka v pořádku a obyvatelstvo by mělo mít alespoň základní znalosti problematiky, a když už nic jiného, tak by mělo vědět, kde případné informace a zdroje získá.

Významnou **slabou stránkou**, alespoň tedy pro obyvatelstvo města Jihlavy je, že pod obchodním domem Prior, který se nachází na Masarykově náměstí, jsou skladovací prostory, které je možno využít jako tlakově odolný úkryt. Takto je to v podvědomí obyvatel města Jihlavy, ale to již dnes neplatí. Objekt je absolutně nevyužitelný, měl v minulosti i vlastní zdroj vody, ale rozvody vody již podlely korozi atd. V dnešní době a bohužel i do budoucna je tak objekt využitelný pouze pro účely skladování.

Mezi poučené osoby v této problematice by měli patřit starostové obcí a odpovědné orgány, které jsou důležité pro chod státní správy a místní samosprávy. Jedná se zejména o zdroje rizik s tím spojené, kde případně ukryjí svoje zaměstnance a obyvatelstvo. Zda jsou tyto osoby dostatečně poučeny v této problematice, je dnes docela diskutabilní.

V tomto slovním hodnocení se objevují především slabé stránky, ale v této problematice se bohužel moc silných stránek nevyskytuje, a pokud budou i nadále chátrat další objekty, které by při dostatečném financování bylo možné ještě dnes udržet jako alespoň schopné ukrytí, tak i tyto úkryty podlehnou do budoucna „zkáze“ a zadělává se tak na další významnou **hrozbu** v problematice ukrytí obyvatelstva.

SWOT analýza ukrytí obyvatelstva v Kraji Vysočina

Detailní analýza jednotlivých stránek SWOT analýzy ukrytí obyvatelstva v KV se nachází v **příloze P IV**.

Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

Hrozby

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 564 / 7 = \underline{80,57}$$

i ... pořadí hrozby
n ... počet hrozeb

Počet hrozeb 7

a ... vážnost i
b ... pravděpodobnost i

Příležitosti

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 466 / 10 = \underline{46,60}$$

i ... pořadí příležitosti
n ... počet příležitostí

Počet příležitostí 10

a ... vážnost i
b ... pravděpodobnost i

Silné stránky

$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 288 / 6 = \underline{48,00}$$

i ... pořadí silných stránek
n ... počet silných stránek

Počet silných stránek 6

a ... body i
b ... váha i

Slabé stránky

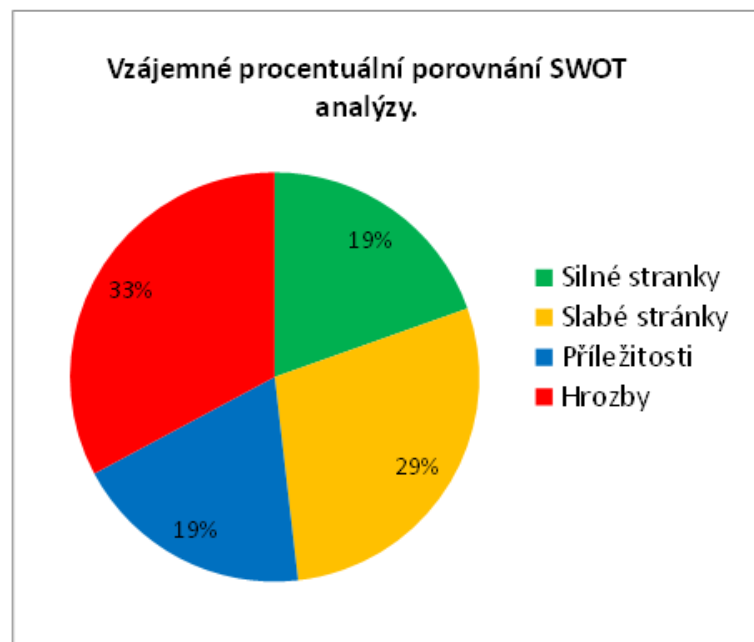
$$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 632 / 9 = \underline{70,22}$$

i ... pořadí slabých stránek
n ... počet slabých stránek

Počet slabých stránek 9

a ... body i
b ... váha i

Obrázek 9: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek. - Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Graf 5: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

10.1.6 SWOT analýza evakuace obyvatelstva v Kraji Vysočina

Slovní zhodnocení vybraných bodů jednotlivých stránek SWOT analýzy evakuace obyvatelstva v Kraji Vysočina

Silnou stránkou evakuace obyvatelstva v KV je perfektně zpracovaný evakuační plán pro jadernou elektrárnu Dukovany. Dále pak pro objekty skupiny B jsou vypracované plány už jednodušeji. Nepředstavují již tak zásadní hrozbu. Z těchto plánů víme, kolik je zde osob, kam je evakuovat, ale již není potřeba je nouzově ubytovávat, zajišťovat dopravu lidí a zabezpečit dekontaminaci osob, protože s danou látkou pravděpodobně ani nepřijdou do kontaktu.

Mimořádná událost v těchto objektech nikdy nenastala, takže by podle evakuačního plánu musel zasahovat HZS KV. V minulosti byly zaznamenány jen podlimitní úniky, například se jednalo o únik čpavku. Tato skutečnost je zcela nepochybně **silnou stránkou** této problematiky v KV.

V případě přirozených povodní jsou vypracovány digitální povodňové plány. Pro zvláštní povodně se poté zpracovávají plány územní ochrany pod vodními díly. V Kraji Vysočina je přes 30 vodních děl.

Soukromí vlastníci nezpracovávají plány, protože jsou pro ně finančně náročné, ale toto je problematika, která spadá pod krajský úřad. HZS KV jen kontroluje tyto plány, když jim přijdou ke kontrole. Tento koncept by mohl být brán jako **slabá stránka**, ale záleží vždy na úhlu pohledu.

Problémem a **slabou stránkou** je, že neprobíhají celková cvičení na téma evakuace i pro například ostatní objekty skupiny B nebo například pro nemocnice atd. Provádí se pouze dílčí cvičení, např. zaktivování střediska nouzového přežití, jak evidovat obyvatelstvo atd. Celkové nácviky evakuace probíhaly jen při cvičeních zóna.

Příležitostí k nácviku evakuace obyvatelstva by mohlo být nastínění situace úniku nebezpečné látky z mobilního prostředku a zpracovat na takovéto typy událostí operační plány.

Co se týká obecně problematiky evakuace obyvatelstva v KV, tak HZS KV zatím nemá zásadní problémy s dosavadními událostmi, ale i v tomto odvětví jsou mezery, které by šlo eliminovat v případě uskutečnění většiny příležitostí, které se momentálně naskytují. Vesměs všechny příležitosti, které se naskytují k zaplnění mezer v evakuaci obyvatelstva, ale vyžadují dostatečné finanční zajištění. Do budoucna by tedy mohl být problém eliminovat mezery v evakuaci obyvatelstva právě z tohoto důvodu.

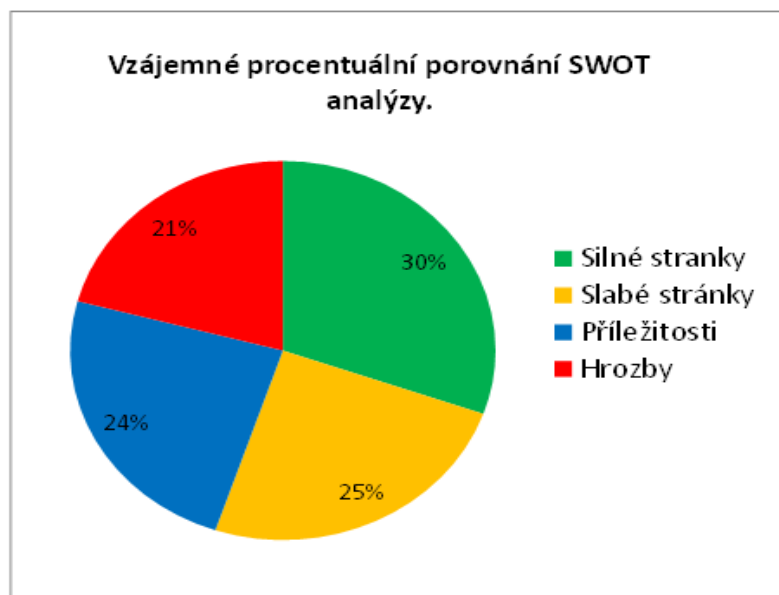
SWOT analýza evakuace obyvatelstva v KV

Detailní analýza jednotlivých stránek SWOT analýzy evakuace obyvatelstva v KV se nachází v příloze P V.

Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek

Hrozby			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 175 / 4 = \underline{43,75}$	Počet hrozeb		4
i ... pořadí hrozby	a ... vážnost i		
n ... počet hrozeb	b ... pravděpodobnost i		
Příležitosti			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 253 / 5 = \underline{50,60}$	Počet příležitostí		5
i ... pořadí příležitosti	a ... vážnost i		
n ... počet příležitostí	b ... pravděpodobnost i		
Silné stránky			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 512 / 8 = \underline{64,00}$	Počet silných stránek		8
i ... pořadí silných stránek	a ... body i		
n ... počet silných stránek	b ... váha i		
Slabé stránky			
$\left[\sum_{i=1}^n (a \times b) \right] / n = 208 / 4 = \underline{52,00}$	Počet slabých stránek		4
i ... pořadí slabých stránek	a ... body i		
n ... počet slabých stránek	b ... váha i		

Obrázek 10: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Graf 6: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

10.2 Dílčí závěr SWOT analýzy

Téměř ze všech výše uvedených SWOT analýz vyplývá, že pokud proměníme veškeré nebo alespoň většinu příležitostí, tak máme velkou šanci oslabit hrozby, eliminovat některé slabé stránky a zároveň posílit silné stránky. U poloviny problematik silné stránky mají největší procentuální zastoupení z celé analýzy. Těmito problematikami jsou nouzové přežití obyvatelstva, varování obyvatelstva a evakuace obyvatelstva. To je vidět zejména v jednotlivých grafech procentuálního porovnání SWOT analýzy. U druhé poloviny problematik však zaznamenáváme různé výkyvy. U krizového a havarijního plánování převyšují hrozby se svými 31 % nad ostatními stránkami. Tento stav je ale daný zejména neaktualností havarijní a krizové dokumentace. Na nápravě situace HZS KV aktivně pracuje, takže tento stav převyšujících hrozeb by neměl trvat příliš dlouho. Ovšem co je již více znepokojující, jsou výsledky analýzy v oblasti preventivně výchovné činnosti a zejména pak v oblasti ukrytí obyvatelstva. Z výsledků preventivně výchovné činnosti lze vyčíst, že silné stránky jsou na 30 %, ale jsou následovány hrozbami, které mají 27 % a dnes nemáme tak atraktivní příležitosti, abychom tyto hrozby aktivně pokryly v nějakém rozumném časovém rámci. V případě ukrytí obyvatelstva se nám dostává z analýzy přímo alarmujících výsledků v podobě velikosti hrozeb, které mají 33 % a slabých stránek, které mají 29 %. Příležitosti a silné stránky jsou v tomto případě v menšině. Silné stránky i příležitosti

mají v celkovém porovnání pouze 19 %. Tento stav již není a ani nebude snadné obnovit do nějakých přijatelných hodnot.

Jednotlivé příležitosti jsou u preventivně výchovné činnosti dále konkretizované v tabulce u této činnosti a u dalších jednotlivých činností se tyto tabulky nacházejí v přílohové části práce.

10.3 Metoda CARVER

Pro účely práce je metoda CARVER použita k upřesnění hodnocení prvků infrastruktury a objektů, o kterých bylo zmíněno v předchozí SWOT analýze, a tak metoda CARVER je zde tedy vlastně použita za účelem identifikace největších hrozeb u těchto vybraných objektů. Samotné použití spočívá ve stanovení hrozeb, které mohou nastat u objektu nebo prvku, který bychom chtěli chránit nebo jsme přesvědčeni o jeho důležitosti a tato metoda zde figuruje k dokreslení a porovnání důležitosti jednotlivých chráněných zájmů. Jednotlivé faktory a kritéria jsou uvedeny v tabulkách sedm až dvanáct.

Criticality (kritičnost) – stanovuje důležitost cíle pro společnost.

Tabulka 7: Faktor kritičnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]

Kritičnost C	Klasifikace	Kritérium
Velmi nízká	1	Objekty malého významu
Nízká	2	Občasně využívané objekty a obydlí
Střední	3	Objekty každodenního využití
Vysoká	4	Obecní, administrativní a velkokapacitní objekty
Velmi vysoká	5	Objekty kritické infrastruktury

Accessibility (Přístupnost) – stanovuje jednoduchost, s jakou útočník může dosáhnout svého zájmu nebo v našem případě i s jakou jednoduchostí může případné vzniklé riziko ohrozit chráněný zájem.

Tabulka 8: Faktor přístupnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]

Přístupnost A	Klasifikace	Kritérium
Velmi nízká	1	Velmi obtížná
Nízká	2	Obtížná
Střední	3	Střední
Vysoká	4	Snadná

Velmi vysoká	5	Velmi snadná
---------------------	----------	--------------

Recognizability (Rozpoznatelnost) – četnost působení negativních jevů.

Tabulka 9: Faktor rozpoznatelnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]

Rozpoznatelnost R	Klasifikace	Kritérium
Velmi nízká	1	Ojedinelé případy
Nízká	2	Náhodné případy
Střední	3	Předvídatelné případy
Vysoká	4	Nepředvídatelné případy
Velmi vysoká	5	Velmi často opakovatelné případy

Vulnerability (Zranitelnost) – Jakou potřebnou obranou disponuje objekt nebo prvek z hlediska obrany proti útočníkovi nebo obrany proti poškození MU.

Tabulka 10: Faktor zranitelnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]

Zranitelnost V	Klasifikace	Kritérium
Velmi nízká	1	Velmi nízká možnost ohrožení
Nízká	2	Nízká možnost ohrožení
Střední	3	Střední možnost ohrožení
Vysoká	4	Vysoká možnost ohrožení
Velmi vysoká	5	Velmi vysoká možnost ohrožení

Effect on population (Vliv na obyvatelstvo) – dopad na obyvatelstvo způsobený napadením cíle nebo v našem případě může být způsoben i MU.

Tabulka 11: Faktor vlivu na obyvatelstvo a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]

Vliv na obyvatelstvo E	Klasifikace	Kritérium
Velmi nízký	1	Neregistrovatelný
Nízký	2	Lhostejný
Střední	3	Obava
Vysoký	4	Strach
Velmi vysoký	5	Panika

Recuperability (obnovitelnost) – doba potřebná k opravě, nahrazení cíle, obnovení situace kolem společnosti nebo chráněného zájmu do normálního stavu.

Tabulka 12: Faktor obnovitelnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]

Obnovitelnost R	Klasifikace	Kritérium
Velmi nízká	1	Méně než den
Nízká	2	Méně než tři dny
Střední	3	Méně než jeden týden
Vysoká	4	Méně než jeden měsíc
Velmi vysoká	5	Více než jeden měsíc

V metodě CARVER jsou pouze některé objekty a prvky, které jsou zmíněny v předchozí SWOT analýze a jedná se o objekty nebo prvky, která lze považovat za nejdůležitější z hlediska předchozích SWOT analýz. V analýze se tyto objekty a prvky nazývají prostor a ke každému prostoru je uvažováno sedm možných rizik.

V analytické metodě CARVER je posouzení uděleno pomocí bodů u jednotlivých faktorů. Jelikož je běžné, že u jednotlivých bodů metody CARVER je uvedeno pouze hodnocení faktoru v podobě velmi nízká, nízká, střední, vysoká a velmi vysoká, tak může analytik přistoupit ke kroku, kdy si zvolí i jednotlivá upřesňující kritéria, kterými by měly být lépe zhodnoceny vybrané objekty a prvky. Tyto upřesňující kritéria si tedy může zvolit sám analytik, který provádí analýzu metodou CARVER. Metoda samotná má ve své základní podobě zadána pouze výše zmíněné hodnocení jednotlivých faktorů, a to od velmi nízká až po velmi vysoká. Upřesňující jednotlivá kritéria jsou tedy plně volitelnou stránkou analytické metody CARVER a měly by dodávat metodě na srozumitelnosti.

Tabulka 13: Analýza metodou CARVER. Zdroj: [vlastní]

Prostor	Uvažované riziko	Kritéria						Součet	Celkový součet
		C	A	R	V	E	R		
Jaderná elektrárna Dukovany	Vznik nehody podle stupnice INES	5	3	4	1	3	2	18	121
	Vznik havárie podle stupnice INES	5	1	4	1	4	5	20	
	Teroristický útok	5	2	4	2	5	3	21	
	Kybernetický útok	5	2	3	2	1	3	16	
	Požár objektu	5	3	2	2	3	4	19	
	Chyba personálu	5	2	1	1	1	3	13	
Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	5	1	1	1	3	3	14		
Objekty skupiny B	Únik NL	5	2	4	2	4	3	20	124

	Teroristický útok	5	2	4	2	5	3	21	
	Kybernetický útok	5	2	3	2	1	3	16	
	Požár objektu	5	3	2	2	3	4	19	
	Chyba personálu	5	3	2	2	1	3	16	
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	5	4	1	3	3	4	20	
	Vandalismus	5	2	1	1	1	2	12	
Krajské operační středisko a krajský úřad	Krádež, vloupání	5	2	1	1	1	2	12	112
	Teroristický útok	5	4	4	2	4	3	22	
	Kybernetický útok	5	3	3	2	1	3	17	
	Požár objektu	5	3	2	2	2	4	18	
	Chyba personálu	5	2	1	1	1	1	11	
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	5	3	2	2	2	3	17	
	Vandalismus	5	4	1	2	1	2	15	
Dálnice D1	Vběhnutí zvěři do vozovky	5	5	4	5	4	1	24	146
	Vznik hromadné nehody s následnou blokáci dálnice	5	4	4	4	3	2	22	
	Zasažení dálnice MU způsobenou přírodními vlivy	5	5	3	5	4	2	24	
	Vznik dopravní kolony a následná malá situační vybavenost obyvatel na vzniklou situaci	5	3	4	3	3	2	20	
	Útok psychicky narušené osoby	5	4	2	5	3	1	20	
	Požár vzniklý na dálnici nebo v blízkosti dálnice	5	3	4	4	3	1	20	
	Znemožnění průjezdu záchranných složek	5	3	2	2	3	1	16	
Prvky varování – sirény	Krádež	5	4	1	5	1	3	19	121
	Vandalismus	5	4	1	5	1	3	19	
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	5	4	2	4	2	3	20	
	Kybernetický útok	5	3	3	2	1	3	17	
	Chyba obsluhy	5	2	1	1	1	1	11	
	Technická porucha	5	2	2	2	2	2	15	
	Poškození zvěří	5	4	2	5	1	3	20	
Objekty spojené s možností varovat obyvatelstvo (např. vysílací věže na mobilní, rádio nebo televizní signál)	Požár objektu	3	3	2	3	2	3	16	103
	Krádež, vloupání	3	3	2	3	1	3	15	
	Vandalismus	3	3	1	3	1	3	14	
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	5	4	2	4	2	3	20	
	Kybernetický útok	3	3	2	2	1	3	14	

	Chyba obsluhy	3	2	1	1	1	1	9	
	Technická porucha	3	3	2	2	3	2	15	
Tlakově odolné úkryty (Myšleno za vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, jelikož běžně nejsou využívány.)	Nepoužitelnost objektu v důsledku nefunkčnosti technického vybavení objektu	2	4	5	1	5	5	22	132
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	2	1	1	2	3	4	13	
	Poškození konvenčním útokem	2	3	4	3	5	5	22	
	Teroristický útok, sabotáž objektu	2	3	4	4	5	5	23	
	Krádež, vloupání	2	2	1	2	3	2	12	
	Požár objektu	2	3	2	4	5	4	20	
	Vznik konfliktu mezi obyvateli	2	4	4	5	3	2	20	
Školská zařízení, Obchodní střediska, Ostatní veřejné budovy s větším výskytem obyvatelstva	Požár objektu	4	3	2	3	4	4	20	121
	Krádež, vloupání	4	4	2	3	3	2	18	
	Obtížnost evakuace objektu	4	2	2	2	4	1	15	
	Chyba personálu	4	2	2	2	3	1	14	
	Kybernetický útok	4	4	1	4	2	3	18	
	Technická porucha včetně přerušování dodávek pitné vody a elektrické energie	4	3	2	3	3	2	17	
Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	4	3	2	4	3	3	19		
Zdravotnická střediska, Domovi důchodců, Ostatní zařízení s obtížnou manipulací s některými pacienty	Požár objektu	4	3	2	2	5	4	20	120
	Krádež, vloupání	4	4	2	3	3	2	18	
	Obtížnost evakuace objektu	4	2	3	4	5	2	20	
	Chyba personálu	4	3	2	2	1	1	13	
	Kybernetický útok	4	3	1	3	1	3	15	
	Technická porucha včetně přerušování dodávek pitné vody a elektrické energie	4	3	1	2	4	2	16	
Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	4	3	2	3	4	3	19		
Skladovací prostory HZS KV pro účely nouzového zásobování obyvatelstva	Krádež, vloupání	5	3	1	3	1	2	15	110
	Vandalismus	5	2	1	3	1	2	14	
	Požár objektu	5	3	1	2	2	3	16	
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	5	3	2	2	2	3	17	
	Nevhodný technický stav skladovacích prostor	5	2	2	2	1	5	17	

	Nevhodnost skladovaného materiálu pro účely nouzového zásobování	5	2	2	2	1	5	17	
	Technická porucha	5	2	1	2	2	2	14	
Nouzové ubytovací prostory	Krádeže	2	4	2	4	3	2	17	113
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	2	3	2	3	3	3	16	
	Vandalismus	2	2	2	4	2	2	14	
	Technická porucha včetně přerušení dodávek pitné vody a elektrické energie	2	3	4	3	4	3	19	
	Vznik konfliktu mezi obyvateli	2	4	4	4	3	2	19	
	Nedostatečnost prostor a zásob vzhledem k množství obyvatel	2	2	4	2	4	2	16	
	Administrativní chyba	2	2	1	2	3	2	12	
Evakuační středisko a přijímací středisko během evakuace obyvatelstva	Administrativní chyba	2	2	1	2	3	2	12	109
	Poškození MU způsobenou přírodními vlivy	2	3	4	3	3	2	17	
	Zablokování evakuačních tras	2	3	2	3	3	2	15	
	Znemožnění průjezdu záchranných složek	2	3	2	3	3	2	15	
	Vznik konfliktu mezi obyvateli	2	4	4	4	3	2	19	
	Nedostatečnost prostor a zásob vzhledem k množství obyvatel	2	2	3	2	3	2	14	
	Krádeže	2	4	2	4	3	2	17	

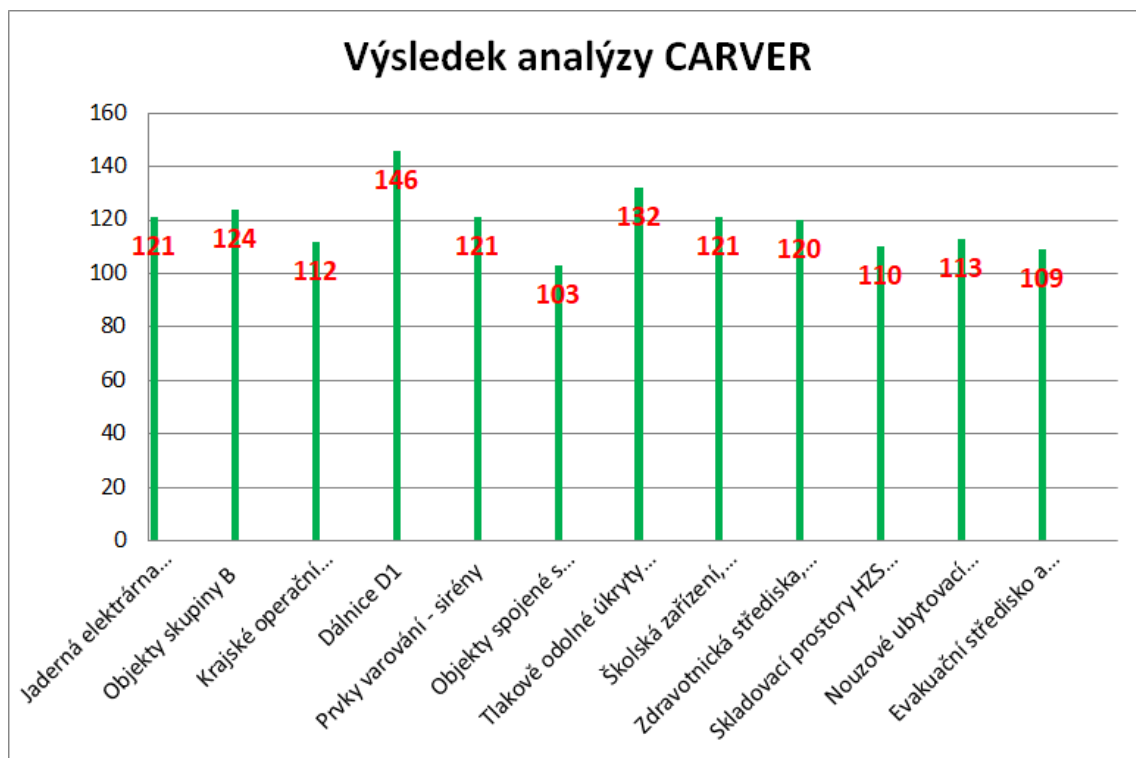
Na základě výsledků analýzy metodou CARVER jsme zjistili, jaká rizika, u kterých prostorů jsou nejrizikovější a které prostory jsou nejrizikovější vůbec.

Tabulka 14: Škála hodnocení použítá v analýze CARVER. Zdroj: [vlastní]

Hodnota	Barevné označení
0 b – 10 b	Velmi nízké riziko
11 b – 15 b	Nízké riziko
16 b – 19 b	Střední riziko
20 b – 24 b	Vysoké riziko
Více jak 25 b	Velmi vysoké riziko

10.4 Dílčí závěr analýzy CARVER

Z tabulky č. 13 lze vyčíst, že největší riziko představuje momentálně vběhnutí zvěře do vozovky na dálnici D1 a také zasažení dálnice MU způsobenou přírodními vlivy. Dalšími významnými hrozbami se obecně může jevit teroristický útok, únik NL, požár a poškození MU způsobenou přírodními vlivy. Tato rizika vychází z analýzy nejrizikověji hned v několika prostorách. Dále lze z tabulky č. 13 vyčíst, že nejvíce vysokých rizik se nachází v prostorách dálnice D1 a ve stálých tlakově odolných úkrytech. Stále tlakově odolné úkryty jsou rizikovou záležitostí jak v případě analýzy SWOT, tak i v případě analýzy CARVER. Tyto objekty jsou v analýze CARVER posuzovány z pohledu vyhlášení stavu ohrožení státu nebo válečného stavu, jelikož za běžného mírového stavu jsou tyto objekty dlouhodobě špatně využitelné pro jiné účely, tak aby v případě potřeby mohly za rozumný časový interval plnit svou původní funkci. Co se týká školských zařízení atd. a zdravotnických zařízení atd., tak největším problémem se ukázal možný požár objektu a u zdravotnických zařízení atd., by mohla představovat hrozbu i obtížnost evakuace zejména z pohledu těžko evakuovaných pacientů. Dále se vysoká rizika nacházejí u Jaderné elektrárny Dukovany a u objektů skupiny B, které jsou nebezpečné zejména z hlediska vzniku havárie s následným únikem NL, teroristického útoku a objektu skupiny B jsou navíc zranitelné poškozením MU způsobenou přírodními vlivy. Tento fakt je dán zejména tím, že některé objekty skupiny B jsou dislokovány u vodních zdrojů a hrozí jim nebezpečí povodně. Jako kuriózní vysoké riziko se může jevit poškození sirén zvěří a tento problém je již zmiňován i v předchozí SWOT analýze. Dále podle výše uvedené tabulky jsme tedy mohli seřadit jednotlivé prostory od nejrizikovějších k těm nejméně rizikovým. Pořadí jednotlivých prostor podle rizikovitosti je vidět na přiloženém obrázku.

Obrázek 11: Výsledek analýzy CARVER a pořadí jednotlivých prostor podle rizikovosti.

Zdroj: [vlastní]

10.5 Doporučení vyplývající z výsledků analytické činnosti

Jednotlivá doporučení jsou rozdělena podle vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina.

V oblasti **preventivně výchovné činnosti** by bylo přínosné především vytvořit výukový materiál pro účely ochrany obyvatelstva, dle již zavedeného rámcového vzdělávacího programu na školách. Na základě těchto materiálů, kterým by byla například učebnice, kde by bylo uvedeno, kterou částí výuky ochrany obyvatelstva se mají učitelé s dětmi zabývat v jednotlivých předmětech, a také by zde byl vysvětlen příslušný obsah ochrany obyvatelstva, který by reagoval i na vyspělost dětí podle jednotlivých ročníků.

Problémem není ani tak samotný nedostatek materiálu samotného, ale spíše to, že materiál, který je již k dispozici, by bylo zapotřebí zaktualizovat a také by bylo zapotřebí seřazený materiál podle ročníků, i například včetně prezentací pro učitele, poskytnout školám nebo učitelům na vyžádání zdarma. Nicméně mnoho výukového materiálu v této oblasti se nachází na stránkách HZS KV, kde jsou materiály dostupné ke stažení. [30]

Dále pak vydávají výukové materiály také organizace jako je například záchranný kruh, které mají učivo zaměřeno podle jednotlivých situací, ale pracovní listy jsou dostupné za poplatek. [31]

Dalším problémem je celkový nedostatek materiálů pro studenty středních škol, jelikož velká většina dnes dostupného materiálu je orientována spíše na výuku určenou pro základní školy.

Další doporučení se týká zavést povinnost učitelů zúčastnit se školení na téma ochrany obyvatelstva, která již dnes probíhají například u Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. Tímto opatřením, pokud by zafungovalo a úroveň vzdělání žáků právě v oblasti ochrany obyvatelstva by se zvýšila, tak by byla připravena půda pro budoucí zavedení zvláštního předmětu, kde by se samostatně vyučovala ochrana obyvatelstva. Bylo by zapotřebí před zavedením tohoto předmětu alespoň zavést onu povinnost proškolení pedagogického sboru, jelikož v opačném případě by se mohlo stát, že předmět na školách sice bude zaveden, ale bude nesprávně vyučován. V rámci tohoto předmětu by mělo být i několik konzultačních hodin s Hasičským záchranným sborem, Policií České republiky a Záchranou službou. Praktické ukázky například první pomoci by zcela jistě také v budoucím předmětu neměly chybět, jelikož praktická výuka na školách může žáky více zaujmout než jen teoretická stránka této problematiky.

Například zmíněné praktické ukázky první pomoci může realizovat záchranná služba KV. Další možností je samozřejmě také Český červený kříž, který již dnes se školami aktivně spolupracuje a má k tomuto účelu zpracovány i osnovy výuky, podle kterých žáky základních škol vyučuje. Konkrétně výuka probíhá pomocí přednášek v celkové délce deseti hodin. V těchto přednáškách je kladen důraz hlavně na praktické ukázky žákům, kde si žáci sami mohou vyzkoušet první pomoc. Je probírána pouze základní teorie. Při určitých specifických typech zranění je kladen důraz spíše na improvizaci v první pomoci, a to hlavně z důvodu, aby se při nácviku modelová situace co nejvíce přiblížila případné reálné situaci. [32]

Konkrétní seznam s tématy přednášek Českého červeného kříže pro žáky základních škol se nachází **příloze VI**.

Hasičský záchranný sbor v rámci preventivně výchovné činnosti má na svých internetových stránkách informativní letáky. Chybí mu ale leták ohledně toho, jak se zachovat a připravit

při delším setrvání v koloně na dálnici D1. Tento leták byl zpracován ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Kraje Vysočina a je uveden v **příloze VII**.

V rámci **nouzového přežití obyvatelstva** v Kraji Vysočina by bylo žádoucí využít kontejnery na oděv za účelem získání oděvů a následné zlepšení skladování těchto oděvů. Možností k získávání oděvních součástí se jeví příležitost v podobě domluvy s neziskovými organizacemi a charitativními organizacemi. Dále bych navrhnul využití kontejnerů na oděv, tím je myšleno využití stávajících kontejnerů na tříděný odpad, které slouží ke zbavení se staršího, ale stále plně použitelného oblečení. K vytrídění by však byl potřeba personál, který by se mohl poskytnout po domluvě se službami města Jihlavy. Po vytrídění by bylo možno poskytnout HZS KV požadované oblečení. Dále by bylo vhodné zřídit kontejner na dětský oděv, kde by lidé vyhazovali použitelný oděv. Tento kontejner by byl ve správě HZS a umístěn přímo u služebny HZS. Tento kontejner by měl i příslušný popis, k čemu slouží.

Vhodné skladování oděvních součástí. Ke zlepšení skladování a tím i prodloužení životnosti daných oděvních součástí je třeba zajistit vytápěné prostory. Podle typu oděvu by měla ve skladu odpovídat teplota a tím zabránit nadbytečné vlhkosti v objektu a tím snižování životnosti a použitelnosti oděvu. Dále by bylo potřeba zajistit finanční prostředky na vakuové pytle, aby se ušetřilo místo ve skladovacích prostorech. Zakoupit vakuové pytle na jedno použití nebo v případě získání více finančních prostředků je možno zakoupit i vakuové pytle na opakované použití.

Dalším návrh v rámci ochrany obyvatelstva se týká obcí, které mají počet okolo 100 obyvatel a méně, ve kterých by starostové měli mít přehled o možných zdrojích obyvatel, které by se mohly využít v dané mimořádné události v případě potřeby. Jednalo by se především o elektrocentrály, traktory, kompresory, hadice, motorové pily a pracovní nářadí. Tato zapůjčení by byla ohodnocena, ale daná částka by musela být menší než vypůjčení prostředků od specializovaných firem. Tento předpoklad je však založen na vzájemné známosti lidí v malých obcích, a tedy solidární pomoci. Soukromý subjekt by nesměl být v ohrožené oblasti MU, příkladem může být zátopová oblast při povodni. Tato vzájemná pomoc by dosáhla zrychlení celého záchranného procesu a zrychlení obnovy do podoby před mimořádnou událostí.

Dále by bylo prospěšné se zaměřit mimo jiné v problematice **havarijního plánování** na pořádání pravidelných schůzí a zejména pak různé pracovní porady sloužící mezi pracovníky HZS k výměně informací. Tyto porady by mohly probíhat na úrovni více krajů nebo i v hlubší spolupráci s pedagogickými pracovníky vysokých škol, kteří by se těchto porad mohli účastnit.

Dalším doporučením v této problematice je zavést i různá dílčí cvičení, kde by byly procvičeny například různé krizové situace. Mezi takové situace by se mohla počítat i nehoda mobilního prostředku převážejícího nebezpečnou látku a následně by pro tuto činnost mohl být vypracován na základě získaných poznatků i operační plán postupu jednotek Hasičského záchranného sboru. Mezi další dílčí cvičení by se poté mohl zařadit nácvik evakuace například prostor nemocnice, školy, domovů pro seniory, obchodních center a dalších zařízení, u kterých se dosud tyto dílčí cvičení neprovádí, ale pomohla by v získání důležitých poznatků.

Dalším doporučením je provést bezpečnostní analýzu dálnice D1 a lokalizovat alespoň nejčastější úseky, kde je možnost vniknutí zvěře na vozovku. Po této analýze by bylo žádoucí na zjištěných úsecích postavit oplocení dálnice, aby na ni nemohla vniknout zvěř.

Co se týká problematiky **varování obyvatelstva** v Kraji Vysočina, je potřebné dále modernizovat systém sirén, a to v podobě montáže moderních elektromagnetických sirén místo stávajících rotačních sirén.

Dále se vyskytuje problém s rotačními sirénami v podobě uhnízdění volně žijícího ptactva v prostorách sirény, čímž může dojít ke špatné nebo žádné funkčnosti sirény. Pro tento případ by bylo užitečné instalovat na elektromagnetické sirény ultrazvukové odpuzovače ptactva nebo jako mnohem levnější řešení se může jevit zadělání prostoru, kterým může ptactvo vniknout do rotační sirény různými typy pletiv nebo sítí.

Problematika **ukrytí obyvatelstva** je jistě diskutabilní téma. Mezi hlavní doporučení by měla být na programu alespoň částečná obnova úkrytů a získání finančních prostředků za účelem oprav a obecně údržby těchto úkrytů. Například ve Švýcarsku se uvádí, že pokrytí úkryty je dokonce takové, až je možné schovat téměř devadesát pět procent obyvatelstva vzhledem k počtu obyvatelstva a funkčních úkrytů. Pokud tedy může mít země, které se válečné konflikty již delší dobu vyhýbají, takovéto zabezpečení, tak by se mohlo i v naší zemi za mírového stavu investovat do těchto úkrytů. Obyvatelstvo obecně si zvyklo

na nezvykle dlouhé období míru v Evropě, a tak se nevěnuje tolik pozornosti prostředkům k ochraně obyvatelstva v případě válečného stavu.

Dále by bylo žádoucí zavést především pravidelné kontroly zhruba po dvou letech, kdy by byla udělána revize úkrytu, a pokud by byla potřeba použít tyto úkryty v dohledné době, byl by Hasičský záchranný sbor povinen zkontrolovat tato zařízení dostatečně předem, aby je bylo možno v případě potřeby uvést včas do použitelného stavu. Zavedeny by byly dotace na opravy a pravidelnou údržbu těchto úkrytů. Tyto dotace na opravy již v KV ze strany HZS fungovaly, a to v podobě příspěvku na řemeslníka, který prováděl určitou opravu na úkrytu. Tento finanční příspěvek vyplácel přímo HZS KV, ale dnes již tak nečiní z finančních důvodů. Pokud by se tedy alespoň uvolnily peněžní prostředky v podobě příspěvku na řemeslníka v případě opravy a údržby úkrytu, tak by se situace mohla pohnout pozitivně kupředu.

Při **evakuaci obyvatelstva** by bylo přínosné sjednotit doporučení pro obyvatelstvo týkající se evakuačních zavazadel, a to zejména pomocí sjednocené metodiky pro všechny kraje na vybrané situace, kdy je potřeba evakuovat obyvatelstvo.

Pro případy, kdy je potřeba provést evakuaci obyvatelstva v rámci nějaké oblasti, by byly vytipovány neohroženější objekty a těmto obyvatelům by mohly být v případě potřeby zaslány údaje k evakuaci, včetně doporučení obsahu evakuačního zavazadla, emailem nebo pokud se jedná například o různé bytové jednotky, jako jsou panelové domy atd., tak by bylo možno pověřit správce budovy, aby v případě, že mu Hasičský záchranný sbor zašle SMS s pokyny, tak podle pokynů může například na vývěsní tabuli nebo nástěnku v domě vyvěsit příslušná doporučení, která předtím obdržel od Hasičského záchranného sboru.

Další otázkou evakuace je evakuace velkých obchodních center. Tato centra mají zejména problém v podobě neustálé obměny zaměstnanců ochranky i v rámci operačního střediska v centru. Tento problém by se dal částečně vyřešit tzv. operačními kartami, kdy by pro jednotlivé události byly vypracovány operační karty, popisující jak se zachovat například v případě požáru, kam volat, koho a jak evakuovat atd. Nově příchozí zaměstnanci by pak mohli být rychleji zaškoleni v rámci těchto operačních karet a snížila by se i reakční doba personálu, který by si v případě například požáru pouze tzv. vytáhl operační kartu popisující, jak se má zachovat v případě požáru a dále pak alespoň se zaměstnanci, u kterých je pravděpodobnost delšího setrvání na pracovní pozici provádět i nácvik například evakuace. Tyto nácviky mohou být provedeny například po zavírací době obchodního centra.

ZÁVĚR

Diplomová práce byla věnována analýze vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva. Cílem diplomové práce bylo na základě analýzy navrhnout opatření, která by vedla ke zlepšení současného stavu vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina, k úkolům v oblasti ochrany obyvatelstva. Na základě dostupných informací, které mi byly poskytnuty HZS KV, byla provedena analýza analytickou metodou SWOT těchto vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina, dále byla analýza SWOT doplněna analytickou metodou CARVER. Získaná data byla uvedena, co se týká SWOT analýzy, v podobě grafů pod jednotlivými analýzami. Dále byla data uvedena do tabulky, která ukrývá hodnocení pomocí analytické metody CARVER. Tento cíl se podařilo naplnit.

K analýze údajů z vybraných činností byly vybrány dvě metody. V práci byla zpracována detailní SWOT analýza jednotlivých vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina. Dále po zpracování této analýzy byla ještě využita analytická metoda CARVER k prohloubení analytické činnosti v této práci. Obě analytické metody byly zakončeny dílčími závěry. V rámci analytické činnosti bylo využito i grafického znázornění dat, které napomáhalo k lepšímu pochopení jednotlivých dílčích výsledků analytické činnosti obsažené v práci.

V závěru práce byly vyvozeny a navrženy doporučení, která mohou zlepšit aktuální stav vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina.

Hlavním smyslem práce bylo provést analýzu vybraných činností Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina z pohledu Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina i z úhlu pohledu obyvatelstva. Zpracování těchto analýz na vybrané činnosti Hasičského záchranného sboru Kraje Vysočina bylo stěžejní součástí práce. Závěrem lze konstatovat, že vytyčený cíl práce byl splněn.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva a krizové řízení: skripta*. Praha: Ministerstvo vnitra – generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2015. ISBN 9788086466620.
- [2] Kolektiv autorů. *Ochrana obyvatelstva: Studijní materiál k modulu E* [online]. Praha: MV-generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2006 [cit. 2016-03-18]. Dostupné z: www.hzscr.cz/soubor/modul-e-ochrana-obyvatelstva-pdf.aspx
- [3] MIKA, Otakar J, Pavel ZAHRADNÍČEK a Miloš ZEMAN. *Ochrana obyvatelstva: malé kompendium ochrany obyvatelstva*. 1. vyd. Jihlava: Vysoká škola polytechnická, 2012. ISBN 978-80-87035-67-2.
- [4] KRATOCHVÍLOVÁ, Danuše, Danuše KRATOCHVÍLOVÁ a Libor FOLWARCZNY. *Ochrana obyvatelstva*. 2., aktualiz. vyd. V Ostravě: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2013, 177 s. ISBN 978-80-7385-134-7.
- [5] MARTÍNEK, Bohumír, Petr LINHART, a kol. MINISTERSTVO VNITRA GENERÁLNÍ ŘEDITELSTVÍ HASIČSKÉHO ZÁCHRANNÉHO SBORU ČR. *Ochrana člověka za mimořádných událostí: Příručka pro učitele základních a středních škol*. Praha: Tiskárna Ministerstva vnitra, p.o., 2003, 120 str. ISBN 80-86640-08-6
- [6] Krizová situace. *KRIZPORT* [online]. Portál krizového řízení JmK., 2018 [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <http://krizport.firebrno.cz/dokumenty/prehled-pojmu>
- [7] LOŠEK, Václav. *Integrovaný záchranný systém*. Uherské Hradiště: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013. ISBN 978-80-7454-287-9.
- [8] ČESKO. Zákon č. 239/2000 Sb., o integrovaném záchranném systému a změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-239>
- [9] ŠENOVSKÝ, Michail. *Organizace požární ochrany a integrovaný záchranný systém*. 2. přeprac. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002. ISBN 80-86634-03-5.
- [10] VIČAR, Dušan a Radim VIČAR. *Vybrané aspekty práva bezpečnosti a obrany České republiky*. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2013. ISBN 978-80-7454-279-4.

- [11] Historie hasičských sborů na našem území. *Sdhprahamiskovice* [online]. SDH Praha-Miškovice, 2009 [cit. 2018-02-09]. Dostupné z: <https://www.sdhprahamiskovice.cz/news/historie-hasicckych-sboru-na-nasem-uzemi/>
- [12] RYBA, Drahoslav. *Hasičský záchranný sbor kraje Vysočina: Profesionální hasiči na Vysočině*. 1. HZS kraje Vysočina a Hasičský sportovní klub Žďár nad Sázavou, 2010.
- [13] ČESKO. Zákon č. 320/2015 Sb. o Hasičském záchranném sboru České republiky a o změně některých zákonů. In: *Sbírka zákonů*. 2015, částka 135. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2015-320>
- [14] Hasičský záchranný sbor České republiky. *Hasičský záchranný sbor České republiky* [online]. Generální ředitelství Hasičského záchranného sboru ČR, 2017 [cit. 2017-09-11]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/hasicky-zachranny-sbor-ceske-republiky.aspx>
- [15] Oddělení IZS a řízení jednotek PO. *Firebrno.cz* [online]. Hasičský záchranný sbor Jihomoravského kraje, 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.firebrno.cz/oddeleni-izs-a-sluzeb>
- [16] KROUPA, Miroslav a Milan ŘÍHA. *Integrovaný záchranný systém*. 4., aktualiz. vyd. Praha: Armex, 2011. Skripta pro střední a vyšší odborné školy. ISBN 978-80-87451-01-4.
- [17] Nový zákon o Hasičském záchranném sboru ČR. *Zprávy alfa 9* [online]. 2015 [cit. 2017-10-03]. Dostupné z: <http://zpravy.alfa9.cz/absolutenm/templates/zprava.aspx?a=40081>
- [18] ČESKO. Zákon č. 133/1985 Sb. o požární ochraně. In: *Sbírka zákonů*. 1985, částka 34. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1985-133>
- [19] ČESKO. Zákon č. 240/2000 Sb. o krizovém řízení a o změně některých zákonů (krizový zákon). In: *Sbírka zákonů*. 2000, částka 73. Dostupné také z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-2400>
- [20] JPO – Info, dělení, časy výjezdů. *Hasici.visnove.cz* [online]. Dobrovolní hasiči Višňové, 2018 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: https://hasici.visnove.cz/?page_id=1156

- [21] HANUŠKA, Zdeněk. *Plošné pokrytí sil a prostředků jednotek požární ochrany v ČR*. 2. vyd. Ostrava: Sdružení požárního a bezpečnostního inženýrství, 2002. ISBN 80-86111-13-X.
- [22] *Koncepce ochrany obyvatelstva do roku 2020 s výhledem do roku 2030* [online]. MV-GŘ HZS ČR, Praha 2013. [cit. 2015-05-14]. Dostupné z: http://www.vlada.cz/assets/ppov/brs/dokumenty/Koncepce-ochrany-obyvatelstva-2020-2030_1_.pdf
- [23] SWOT Analysis. *Mindtools* [online]. Mind Tools, 2018 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: https://www.mindtools.com/pages/article/newTMC_05.htm
- [24] SWOT analýza. *Managementmania* [online]. ManagementMania's Series of Management, 2011 [cit. 2018-03-19]. Dostupné z: <https://managementmania.com/cs/swot-analyza>
https://www.mindtools.com/pages/article/newTMC_05.htm
- [25] TICHÝ, Milík. *Ovládnání rizika: analýza a management*. V Praze: C.H. Beck, 2006. Beckova edice ekonomie. ISBN 80-7179-415-5.
- [26] SCHMALZ, Michal. Metoda CARVER. *Growjob.com* [online]. 2008 [cit. 2018-04-03]. Dostupné z: <https://www.growjob.com/clanky-personal/metoda-carver/>
- [27] PLOCEK, Josef. Analýza a syntéza. *Krestanstiseniori.cz* [online]. 2014 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.krestanstiseniori.cz/aktualne/myslenky-a-nazory/2014/analyza-a-synteza>
- [28] Myšlení, myšlenkové operace, řešení problémů. *Studium-psychologie.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-04-02]. Dostupné z: <http://www.studium-psychologie.cz/obecnapsychologie/11-mysleni-myslenkove-operace.html>
- [29] Mapa vysočina – Doprava, zemědělství a školství. *REGIONVYSOCINA.CZ* [online]. 2017 [cit. 2018-04-01]. Dostupné z: <http://www.regionvysocina.cz/zpravodajstvi/doprava-zemedelstvi-a-skolstvi.-demagog.cz-overil-lidry-kandidatek-v-kraji-vysocina-130719/>
- [30] Preventivně výchovná činnost. *Hzscr.cz* [online]. Asociace záchranný kruh, 2016 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: <http://www.hzscr.cz/clanek/menu-ochrana-obyvatelstva-preventivne-vychovna-cinnost--preventivne-vychovna-cinnost.aspx>
- [31] Pracovní listy. *Zachranny-kruh.cz* [online]. záchranný kruh, 2018 [cit. 2018-04-30]. Dostupné z: <http://www.zachranny-kruh.cz/pracovni-listy-komplet.html>

- [32] *Ústní sdělení*, [Oblastní spolek ČČK Jihlava], [Vrchlického 57, 586 01 Jihlava],
[2015-05-04]

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

MV	Ministerstvo vnitra
MU	Mimořádná událost
KS	Krizová situace
IZS	Integrovaný záchranný systém
HZS	Hasičský záchranný sbor
ČR	Česká republika
JPO	Jednotky požární ochrany
OPIS	Operační a informační středisko
KV	Kraj Vysočina

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obrázek 1: Znak Hasičského záchranného sboru České republiky [9].....</i>	<i>15</i>
<i>Obrázek 2: Na tomto obrázku je teoretický výpočet silných stránek podle vzorce. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>31</i>
<i>Obrázek 3: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>31</i>
<i>Obrázek 4: Mapa Kraje Vysočina [29]</i>	<i>35</i>
<i>Obrázek 5: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>44</i>
<i>Obrázek 6: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>48</i>
<i>Obrázek 7: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>50</i>
<i>Obrázek 8: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>53</i>
<i>Obrázek 9: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek. - Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>57</i>
<i>Obrázek 10: Porovnání hrozeb a příležitostí, slabých a silných stránek – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>59</i>
<i>Obrázek 11: Výsledek analýzy CARVER a pořadí jednotlivých prostor podle rizikivosti. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>68</i>
<i>Obrázek 12: Český červený kříž témata přednášek se žáky na ZŠ [32]</i>	<i>98</i>
<i>Obrázek 13: Leták „Jak se zachovat při dopravní koloně“. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>99</i>

SEZNAM TABULEK

<i>Tabulka 1: V této tabulce je nastíněna teoretická hodnota celkového součinu silných stránek v naší SWOT analýze. Zdroj: [vlastní]</i>	30
<i>Tabulka 2: V této tabulce je nastíněna teoretická maximální možná hodnota součinu silných stránek. Zdroj: [vlastní]</i>	30
<i>Tabulka 3: SWOT analýza – Silné stránky – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]</i>	41
<i>Tabulka 4: SWOT analýza – Slabé stránky – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]</i>	42
<i>Tabulka 5: SWOT analýza – Příležitosti – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]</i>	42
<i>Tabulka 6: SWOT analýza – Hrozby – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]</i>	43
<i>Tabulka 7: Faktor kritičnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]</i>	61
<i>Tabulka 8: Faktor přístupnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]</i>	61
<i>Tabulka 9: Faktor rozpoznatelnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]</i>	62
<i>Tabulka 10: Faktor zranitelnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]</i>	62
<i>Tabulka 11: Faktor vlivu na obyvatelstvo a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]</i>	62
<i>Tabulka 12: Faktor obnovitelnosti a jeho kritéria. Zdroj: [vlastní]</i>	63
<i>Tabulka 13: Analýza metodou CARVER. Zdroj: [vlastní]</i>	63
<i>Tabulka 14: Škála hodnocení použitá v analýze CARVER. Zdroj: [vlastní]</i>	66
<i>Tabulka 15: SWOT analýza – Silné stránky – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]</i>	84
<i>Tabulka 16: SWOT analýza – Slabé stránky – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]</i>	84
<i>Tabulka 17: SWOT analýza – Příležitosti – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]</i>	85
<i>Tabulka 18: SWOT analýza – Hrozby – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]</i>	85
<i>Tabulka 19 : SWOT analýza – Silné stránky – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]</i>	86
<i>Tabulka 20 : SWOT analýza – Slabé stránky – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]</i>	86
<i>Tabulka 21 : SWOT analýza – Příležitosti – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]</i>	87
<i>Tabulka 22 : SWOT analýza – Hrozby – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]</i>	88

<i>Tabulka 23: SWOT analýza – Silné stránky – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>89</i>
<i>Tabulka 24: SWOT analýza – Slabé stránky – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>89</i>
<i>Tabulka 25: SWOT analýza – Příležitosti – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>90</i>
<i>Tabulka 26: SWOT analýza – Hrozby – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>90</i>
<i>Tabulka 27 : SWOT analýza – Silné stránky – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>92</i>
<i>Tabulka 28 : SWOT analýza – Slabé stránky – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>92</i>
<i>Tabulka 29: SWOT analýza – Příležitosti – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>93</i>
<i>Tabulka 30: SWOT analýza – Hrozby – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>94</i>
<i>Tabulka 31: SWOT analýza – Silné stránky – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>96</i>
<i>Tabulka 32: SWOT analýza – Slabé stránky – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>96</i>
<i>Tabulka 33: SWOT analýza – Příležitosti – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>97</i>
<i>Tabulka 34: SWOT analýza – Hrozby – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>97</i>

SEZNAM GRAFŮ

<i>Graf 1: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Preventivně výchovná činnost. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>44</i>
<i>Graf 2: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>49</i>
<i>Graf 3: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>51</i>
<i>Graf 4: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>54</i>
<i>Graf 5: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>57</i>
<i>Graf 6: Vzájemné procentuální porovnání SWOT analýzy – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]</i>	<i>60</i>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha P I:** SWOT ANALÝZA – Nouzové přežití v Kraji Vysočina
- Příloha P II:** SWOT ANALÝZA – Krizové a havarijní plánování v Kraji Vysočina
- Příloha P III:** SWOT ANALÝZA – Varování obyvatelstva v Kraji Vysočina
- Příloha P IV:** SWOT ANALÝZA – Ukrytí obyvatelstva v Kraji Vysočina
- Příloha P V:** SWOT ANALÝZA – Evakuace obyvatelstva v Kraji Vysočina
- Příloha P VI:** Témata přednášek
- Příloha P VII:** Leták „Jak se zachovat při dopravní koloně“

PŘÍLOHA P I: SWOT ANALÝZA – NOUZOVÉ PŘEŽITÍ V KRAJI VYSOČINA

Tabulka 15: SWOT analýza – Silné stránky – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Použitelnost nacvičených postupů HZS KV v praxi v podmínkách Kraje Vysočina.	9	8	72
Pravidelná cvičení v oblasti nouzového přežití HZS KV.	9	8	72
Kontejner nouzového přežití.	9	5	45
Možnost varování obyvatelstva v KV.	8	8	64
Znalost dané problematiky příslušníků HZS KV.	8	8	64
Odborný personál.	8	8	64
Ukázky činnosti HZS KV veřejnosti.	8	5	40
Nouzové zásobování pitnou vodou	8	5	40

Σ 461

Tabulka 16: SWOT analýza – Slabé stránky – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]

Slabé stránky	body	váha	součin
Nedostatečné množství výbavy a prostředků HZS KV.	8	8	64
Nedostatečný počet kontejnerů pro nouzové přežití z hlediska potřeby zajištění nouzového ubytování ať již příslušníků HZS KV nebo obyvatelstva v případě, že není možno využít, v lokalitě postižené MU, místních zdrojů nebo nouzových ubytovacích prostor.	8	8	64
Nedostatečnost finančních prostředků	8	8	64
Malý počet prostředků ze strany starostů obcí a tím narůstající závislost v případě MU na HZS KV.	8	5	40
Nedostatek oděvních součástí.	8	5	40
Zastaralé nebo špatně skladované oděvní součásti.	8	5	40

Σ 312

Tabulka 17: SWOT analýza – Příležitosti – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	atraktivita	pravděpodobnost	součin
Smlouvy o vzájemné pomoci v menších obcích a tím docílení částečné soběstačnosti daných obcí.	9	5	45
Vyčlenění kontejneru na oděv a následné vytřídění tohoto kontejneru např. Službami města Jihlavy. Vyčlenění tohoto kontejneru by bylo pouze za účelem naplnění zásob HZS KV pro nouzové přežití obyvatelstva a kontejner by musel být náležitě označen.	9	5	45
Prohloubení spolupráce HZS KV s dobrovolnými hasičskými sbory v obcích v oblasti nouzového přežití.	9	8	72
Zakoupení vakuových pytlů za účelem zlepšení uskladnění oděvních součástí.	8	8	64
Zefektivnění skladování pro prodloužení životnosti oděvních součástí.	8	8	64
Získání finančních prostředků na projekty a činnost HZS KV související s problematikou nouzového přežití.	8	8	64
Prohloubení spolupráce se soukromými subjekty na základě smluv o vzájemné pomoci.	8	5	40
Získání oděvních součástí pro dospělé a děti za účelem nouzového přežití od neziskových a charitativních organizací.	8	5	40

Σ 434

Tabulka 18: SWOT analýza – Hrozby – nouzové přežití. Zdroj: [vlastní]

Hrozby	vážnost	pravděpodobnost	součin
Nezajištění adekvátních podmínek pro skladování vybavení a součástí potřebných pro nouzové přežití obyvatelstva.	8	8	64
Nezajištění potřebných zásob pro nouzové přežití.	8	8	64
Neuskutečnění projektů v návaznosti na aktuální nedostatek finančních prostředků.	8	5	40
Nezajištění částečné soběstačnosti menších obcí v KV.	8	5	40
Malá kapacita ubytovacích prostor v případě MU.	8	5	40
Přerušení dodávek pitné vody.	5	5	25

Σ 273

PŘÍLOHA P II: SWOT ANALÝZA – KRIZOVÉ A HAVARIJNÍ PLÁNOVÁNÍ V KRAJI VYSOČINA

Tabulka 19 : SWOT analýza – Silné stránky – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Doplnění havarijního plánu prostřednictvím vlastního informačního systému a tím začlenění havarijního plánu kraje i do běžnějších zásahů a činností HZS KV.	9	8	72
Zkušenosti HZS KV v problematice havarijního plánování.	8	8	64
Znalost a orientace v krizové dokumentaci kraje do té úrovně, že příslušníci HZS KV nemusí podrobně studovat krizovou dokumentaci v případě MU. Tímto je významným způsobem zrychlena reakční doba a vyřešení vzniklé krizové situace.	8	8	64
Využití moderních IT technologií.	8	7	56
Rychlá reakční doba na vzniklé situace.	8	7	56
Vlastní informační systém havarijního plánování.	8	8	64
Znalost dané problematiky příslušníků HZS KV.	8	8	64
Odborný personál.	8	8	64

Σ **504**

Tabulka 20 : SWOT analýza – Slabé stránky – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]

Slabé stránky	body	váha	součin
Informace v Havarijních plánech začínají být zastaralé.	9	8	72
Krizová dokumentace převážně v elektronické podobě, v tištěné podobě pouze v rámci zákonných podmínek.	9	8	72
Nedostatečné množství menších, lokálně zaměřených cvičení v Kraji Vysočina. Probíhají celková cvičení jako je např. Zóna. To není špatné, ale bylo by zapotřebí uskutečnit větší množství drobnějších cvičení zaměřených na různorodější problematiku např. epizootie, dlouhotrvající sucho, únik NL, zvláštní povodeň atd.	8	8	64

Nejednotnost metodiky v rámci všech krajů, která se týká požadavků havarijního plánování ze strany HZS např. vůči firmám, které musejí ze zákona zpracovávat havarijní dokumentaci a působnost těchto firem je v rámci více krajů, ale každý sbor HZS má v rámci svého kraje jiné požadavky na stejnou problematiku což ztěžuje zpětnou vazbu HZS.	8	5	40
Nedostatečnost finančních prostředků.	8	5	40
Menší vodní díla většinou nemají zpracovanou dokumentaci pro případ zvláštní povodně.	5	5	25

Σ 313

Tabulka 21 : SWOT analýza – Příležitosti – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	atraktivita	pravděpodobnost	součin
Získání finančních prostředků na projekty a činnost HZS KV související s problematikou havarijního plánování.	8	8	64
Nové typy pravidelných porad. Např. Sejdou se pracovníci ze všech krajů a předávají si zkušenosti. Na těchto poradách by byli přítomni i pedagogičtí pracovníci a zástupci žáků ze SŠ a VŠ zabývajících se touto problematikou.	8	8	64
Jednotná metodika Havarijního plánování v rámci všech krajů za účelem zefektivnění, a hlavně zjednodušení požadavků např. pro firmy, které musejí ze zákona vypracovávat havarijní dokumentaci. Vydání metodické příručky.	8	8	64
Zaktualizování havarijní a krizové dokumentace.	8	8	64
Využití moderních IT technologií pro informování veřejnosti, tak jak již bylo uskutečněno v jiných krajích. Např. využití GIS ke zveřejnění oblastí ohrožených povodní atd.	8	8	64
Doporučit vytištění krizové dokumentace a skladování krizové dokumentace orgány a institucemi, kterých se tato problematika týká.	8	5	40
Zefektivnit systém cvičení, zejména systém cvičení týkající se konkrétních problematik.	7	5	35
Zefektivnit systém školení např. starostů obcí na konkrétní témata, např. epizootie, zvláštní povodeň atd.	7	5	35

Zefektivnění a zintenzivnění bezpečnostního výzkumu za účelem získání nových informací. Pro tuto činnost se nabízí i větší provázání s VŠ, které se zabývají problematikou ochrany obyvatelstva.	7	5	35
Povinné zpracování dokumentace menších vodních děl pro MU zvláštní povodeň.	5	5	25

Σ 490

Tabulka 22 : SWOT analýza – Hrozby – Krizové a havarijní plánování. Zdroj: [vlastní]

Hrozby	vážnost	pravděpodobnost	součin
Neaktuální informace v Krizovém plánování a momentální aktualizace krizové dokumentace. V případě, že by bylo potřeba aktuálně využít krizovou dokumentaci, muselo by se postupovat podle starší momentálně neaktuální dokumentace.	9	9	81
Výpadek elektrické energie zapříčiní, že ke krizovému plánu nedostanou ostatní orgány a instituce, kterých se týká.	9	9	81
Povinnost skladovat krizový plán v tištěné podobě pouze ve dvou kopiích.	8	8	64

Σ 226

PŘÍLOHA P III: SWOT ANALÝZA – VAROVÁNÍ OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA

Tabulka 23: SWOT analýza – Silné stránky – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
JSVV po celé ČR.	9	9	81
Kraj Vysočina je téměř na 100 % celkově pokryt sirénami.	9	9	81
Probíhá neustálá modernizace systémů a sirén. Existence interní linky mezi jednotkami IZS.	9	9	81
Informování obyvatelstva lze zabezpečit mimo sirén i např. mobilními telefony.	9	8	72
V koncepci ochrany obyvatelstva je uveden vývoj této problematiky do budoucna.	8	8	64
Znalost dané problematiky příslušníků HZS KV.	8	8	64
Zakotvení problematiky v zákoně.	8	8	64
Jsou pořádána přezkoušení pracovníků každé dva roky. Každý, kdo se přihlásí do systému má své přihlašovací údaje.	8	8	64
Zpětná vazba od obyvatelstva a institucí, když by u nich neproběhla správně zkouška sirén. Probíhá tedy zpětná vazba z místa umístění sirény.	8	8	64

Σ 635

Tabulka 24: SWOT analýza – Slabé stránky – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Slabé stránky	body	váha	součin
Převážná většina sirén je tvořena staršími rotačními sirénami. Zastaralost celého systému.	8	8	64
Přes rotační sirény nelze přenést verbální informace.	8	8	64
Vysoké finanční náklady na modernizaci.	8	8	64
Současný systém je jednosměrný. HZS KV může zapnout sirénu ze střediska, ale neví, zda se koncový prvek varování spustil. Většina sirén rotačních, nemají zpětnou vazbu.	8	5	40
V KV pouze okolo 40 modernějších elektromagnetických sirén u nichž lze provádět tichý test.	8	5	40
Malý zájem a připravenost veřejnosti.	5	5	25

Velká členitost terénu v KV a malá slyšitelnost systému varování v určitých částech obcí.	5	5	25
Momentálně neprobíhá modernizace systémů z důvodu nevyjasněnosti, kam se bude ubírat technologie těchto systémů, zda se bude např. digitalizovat celý systém atd. V případě špatně zvolené modernizace by se mohlo stát, že bude později momentálně modernizovaný systém nekompatibilní s novými technologiemi a systémy a tím pádem by bylo nutné vynaložit další finanční prostředky na modernizaci systému.	5	5	25

Σ 347

Tabulka 25: SWOT analýza – Příležitosti – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	atraktivita	pravděpodobnost	součin
Instalace rušiček, které by odehnaly ptáky od rotačních sirén, aby si v nich nebudovali hnízda.	9	9	81
Důkladnější proškolení starostů obcí. Zavést povinnost starostům obcí se těchto školení účastnit.	9	5	45
Větší zapojení mobilních operátorů do systému varování.	8	8	64
Rozšířit možnosti varování obyvatelstva v KV.	8	8	64
Získání finančních prostředků na projekty a činnost HZS KV související s problematikou varování obyvatelstva.	8	5	40
Stanovit povinnost majitelům objektů, kde se nachází větší množství lidí, např. nákupní centra, aby se podíleli na varování obyvatel.	8	5	40
Instalace novějších elektromagnetických sirén.	8	5	40
Využití nových IT technologií k modernizaci systému, případně navrzení vlastního systému.	5	5	25

Σ 399

Tabulka 26: SWOT analýza – Hrozby – Varování obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Hrozby	vážnost	pravděpodobnost	součin
Budování hnízd ptáky v zařízení rotačních systémů a zamezí tak správné funkčnosti těchto sirén.	9	8	72
Poškození operačního střediska, kde je uloženo hardwarové vybavení sloužící systému varování.	9	5	45
Neinformovanost a neznalost personálu ve větších nákupních centrech.	8	8	64

Kybernetický útok na systém.	8	5	40
Nedostatek finančních prostředků na další rozvoj.	8	5	40
Dlouhodobý výpadek elektrické energie.	5	5	25

Σ 286

PŘÍLOHA P IV: SWOT ANALÝZA – UKRYTÍ OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA

Tabulka 27 : SWOT analýza – Silné stránky – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Na internetových stránkách HZS KV je metodická pomůcka, jak si obyvatelstvo může samo přizpůsobit v oblasti improvizovaného ukrytí.	8	5	40
Na internetových stránkách HZS KV jsou uvedeny informace o některých firmách, které poskytují prostředky individuální ochrany.	8	5	40
Na internetových stránkách lze nalézt dostatek informací ohledně improvizovaného ukrytí.	8	5	40
Toto téma je ošetřeno právními předpisy.	8	5	40
V okolí Jaderné elektrárny Dukovany je vypracován vnější havarijní plán, obyvatelstvo je většinou informované, obyvatelstvo má možnost mít kalendář, ve kterém jsou potřebné informace a je informováno o rizicích, jak se zachovat v případě úniku NL.	8	8	64
Znalost dané problematiky příslušníků HZS KV.	8	8	64

Σ **288**

Tabulka 28 : SWOT analýza – Slabé stránky – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Slabé stránky	body	váha	součin
Nedostatečnost finančních prostředků.	10	10	100
Nevyhovující technický stav trvale tlakově odolných úkrytů.	9	9	81
V Kraji Vysočina chybí úkryt pro bezpečnostní radu a krizový štáb.	9	9	81
V samotné koncepci ochrany obyvatelstva je zmíněno, že celá tato problematika se řeší jen improvizovaně.	9	9	81
Zastavení finanční podpory vlastníkům objektů, které by vyhovovaly pro potřeby ukrytí v roce 2008 a posléze toto rozhodnutí vedlo k v KV ke značnému zhoršení stavu těchto objektů.	9	9	81
Za ukrytí obyvatelstva odpovídá starosta obce. V praxi ve většině případech doporučí, aby se zdržovalo obyvatelstvo v domácnostech, ale obyvatelstvo již neobdrží dodatečné informace, jak se zachovat při konkrétní situaci.	8	5	40

Velmi malý zájem a připravenost veřejnosti.	8	5	40
Ztenčující se znalosti veřejnosti s touto problematikou zejména z důvodu povinnosti výuky této problematiky na ZŠ a SŠ a dále nedostatečná aktuální motivace obyvatelstva k samostudiu problematiky.	8	8	64
HZS KV má ze zákona povinnost provádět evidenci stálých úkrytů, ale již nemusí provádět kontroly těchto úkrytů.	8	8	64

Σ **632**

Tabulka 29: SWOT analýza – Příležitosti – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	atraktivita	pravděpodobnost	součin
Získání finančních prostředků na projekty a činnost HZS KV související s problematikou ukrytí obyvatelstva.	10	2	20
Dostat do podvědomí obyvatelstva, aby si uvědomili, kde žijí, jaká tam mohou nastat rizika a jak se mají chránit. Dostat do podvědomí obyvatelstva základní informace týkající se této problematiky. HZS KV může pomoci s proškolením a zodpovědět případné dotazy.	9	5	45
Vlastníci nemovitostí, které by mohly být využity k ukrytí obyvatelstva by nemohli požádat o vyjmutí této nemovitosti ze seznamu úkrytů a na údržbu těchto nemovitostí by dostávali příspěvek.	8	5	40
Zefektivnit systém informování a poučení starostů obcí, odpovědných orgánů např. krajský úřad o zdrojích rizika a kde ukryjí svoje zaměstnance a obyvatelstvo. Tímto školením by museli projít všichni starostové obcí nejen starostové obcí např. v okolí jaderné elektrárny Dukovany.	8	8	64
Přidat informace i o bazarových prodejcích, kde je možno sehnat sice starší, ale stále použitelné prostředky. Např. tzv. armyshopy prodej protichemických masek, obleků atd.	8	8	64
Zefektivnění a zintenzivnění bezpečnostního výzkumu za účelem získání nových informací. Pro tuto činnost se nabízí i větší provázání s VŠ, které se zabývají problematikou ochrany obyvatelstva.	8	5	40

Sepsat seznam důvěryhodných zdrojů, od literatury až po internetové stránky a případně i umožnit, aby mohlo obyvatelstvo samo doporučovat zdroje, které by po kontrole, že jsou důvěryhodné a použitelné byly zařazeny na tento seznam externích zdrojů. Do tohoto seznamu sepsat i firmy, které se zabývají budováním úkrytů atd.	8	8	64
Zaktualizování dokumentace a provádění kontrol týkajících se krytů. Případně uložit toto jako povinnost danou zákonem.	8	5	40
Využití moderních IT technologií pro informování veřejnosti, tak jak již bylo uskutečněno v jiných krajích nebo městech. Např. využití GIS ke zveřejnění míst, kde se nachází objekty s možností úkrytí a doplnění informací o jednotlivých úkrytech, zejména při jakém typu hrozby je daný úkryt vhodný, kapacitní možnosti úkrytu, vybavenost úkrytu atd.	8	8	64
Možnost rekonstrukce a využití bývalého objektu 7S v Třešti, který by se v případě nouze dal využít pro ukrytí bezpečnostní rady a krizový štáb KV.	5	5	25

Σ 466

Tabulka 30: SWOT analýza – Hrozby – Ukrytí obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Hrozby	vážnost	pravděpodobnost	součin
Neochota vydávat finanční prostředky na ukrytí obyvatelstva. (S tlakově odolnými úkryty se nepočítá výrazně ani v koncepci ochrany obyvatelstva, z tohoto důvodu není výrazná opora, pro to dostat tyto finanční prostředky.)	10	10	100
Chátrání zatím použitelných úkrytů.	10	10	100
Nemožnost v případě potřeby ukrytí většího počtu obyvatelstva v KV.	10	10	100
Obyvatelstvo si zvyklo na období, kdy jim nehrozí velké hrozby např. válečný stav, velké chemické nebo jaderné havárie, a tedy žijí v pocitu bezpečí a z toho důvodu podceňují připravenost v této problematice.	9	8	72
Neinformovanost a neznalost obyvatelstva. Neznalost místa, kde bydlí a jeho okolí.	8	8	64
Nepoužitelnost případných úkrytů z důvodu neudržování objektů.	8	8	64

Malé množství materiálu potřebného k nouzovému přežití obyvatelstva. Malý počet např. ochranných pomůcek. Legislativní rámec, dle kterého by na tyto prostředky měly nárok pouze určité skupiny obyvatelstva.	8	8	64
---	---	---	----

Σ 564

PŘÍLOHA P V: SWOT ANALÝZA – EVAKUACE OBYVATELSTVA V KRAJI VYSOČINA

Tabulka 31: SWOT analýza – Silné stránky – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Silné stránky	body	váha	součin
Evakuační plán pro jadernou elektrárnu Dukovany.	8	8	64
Kalendář pro obyvatelstvo v okolí jaderné elektrárny Dukovany.	8	8	64
Žádná MU v důsledku provozu jaderné elektrárny Dukovany ani objektů skupiny B zatím nebyla zaznamenána.	8	8	64
Pravidelná cvičení Zóna.	8	8	64
Množství prostředků potřebných k případné evakuaci.	8	8	64
Znalost a připravenost na danou problematiku příslušníků HZS KV.	8	8	64
Vypracování povodňových plánů.	8	8	64
Instruktažní materiál na stránkách HZS KV.	8	8	64

Σ **512**

Tabulka 32: SWOT analýza – Slabé stránky – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Slabé stránky	body	váha	součin
Nepřipravenost na náhlé menší události.	8	5	40
Nepřipravenost a neinformovanost obyvatelstva v případě evakuace.	8	8	64
Neprobíhají jiná větší i menší cvičení kromě cvičení Zóna.	8	8	64
informovanost obyvatelstva v případě potřeby improvizované ochrany během evakuace.	8	5	40

Σ **208**

Tabulka 33: SWOT analýza – Příležitosti – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Příležitosti	atraktivita	pravděpodobnost	součin
Provádění více menších dílčích cvičení např. zaměřených na významné lokality, budovy atd.	9	5	45
Využití moderních IT systémů, zejména pak programů s možností simulace evakuace osob z budovy.	8	8	64
Lepší proškolení obyvatelstva o evakuaci a nebezpečích týkajících se jejich blízkého okolí.	8	8	64
Povinná účast starostů na proškolení ze strany HZS KV týkajících se evakuace.	8	5	40
Zlepšit informovanost obyvatelstva v případě potřeby improvizované ochrany během evakuace.	8	5	40

Σ 253

Tabulka 34: SWOT analýza – Hrozby – Evakuace obyvatelstva. Zdroj: [vlastní]

Hrozby	vážnost	pravděpodobnost	součin
Nedodržování pokynů HZS KV při evakuaci.	9	5	45
Zablokování přístupové cesty k místu evakuace nebo zablokování evakuačních cest do přijímacího střediska.	9	5	45
Neúspěch evakuace obyvatelstva při MU.	9	5	45
Z důvodu neuskutečnění dílčích cvičení, možnost reakční prodlevy na nenacvičené situace.	8	5	40

Σ 175

PŘÍLOHA P VI: TÉMATA PŘEDNÁŠEK

Témata přednášek:

1. Úvodní část – význam a účel výuky 1. pomoci, oblasti vzniku úrazů a nejčastější úrazy, vyšetření poraněného, organizace integrovaného záchranného systému, tel. č. 150, 155, 158, 112, jak hlásit úraz, komunikace s dispečinkem, trestní zákon, vybavení autolékárničky	1 hod.
2. Kardiopulmonální resuscitace	2 hod.
3. První pomoc při krvácení, druhy obvaz. materiálu, technika obvazů	1 hod.
4. První pomoc při zlomeninách, poraněních hlavy a páteře	1 hod.
5. První pomoc při poranění teplem a chladem, intoxikace	1 hod.
6. Modelové situace, závěrečný test	1 hod.
7. Sanitní vozidlo ZZS, spolupráce se záchranáři, postup při hromadném neštěstí - pomoc při poranění tlakovou vlnou, zavalení, povodních apod.	3 hod.
	Celkem 10 hod.

Obrázek 12: Český červený kříž témata přednášek se žáky na ZŠ [32]

PŘÍLOHA P VII: LETÁK „JAK SE ZACHOVAT PŘI DOPRAVNÍ KOLONĚ“

Jak se zachovat při dopravní koloně

Co udělám, než vyjedu na cestu?

- Zjistím dostupné informace o dopravní a meteorologické situaci.
- Doplním pohonné hmoty.
- Zajistím si dostatek tekutin.
- Nabiji si mobilní telefon.
- Vezmu si potřebné léky.
- V zimním období mám ve výbavě (deky, rukavice, lopatu, posypový materiál).
- Pro malé děti (pleny, hračky, teplé oblečení).

Co dělám při dopravní koloně?

- Umožním volný průjezd pro složky IZS (PČR, HZS, ZZS).
- Řídím se pokyny zasahujících složek IZS.
- Tísňové linky využívám v případě ohrožení a pomoci, ale bezdůvodně je nezatěžuji.
- Nevystupuji bezdůvodně z vozidla.
- Poslouchám dopravní zpravodajství.
- Využívám mobilní aplikace pro získání informací o dané situaci.

Správné vytvoření pruhu pro průjezd záchranných složek →

Tísňová čísla:

- 158 – Policie ČR
- 155 – Zdravotnická záchranná služba
- 150 – Hasičský záchranný sbor ČR
- 112 – Jednotné evropské číslo tísňového volání
- 800 280 281 – Asistenční služba ŘSD

Obrázek 13: Leták „Jak se zachovat při dopravní koloně“. Zdroj: [vlastní]